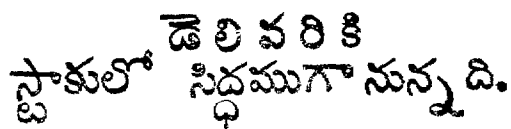

సంచిక. ౧౨.

నెం. 9. సెకండు లెను బీచ్, మదరాసు.

తెలంగాణ ప్రజాస్వామ్య పార్టీ
 తరఫున విధిపై నా తీర్మానము నా
 మా అమ్మతాంబనమును బా
 నంత మాత్రమున అనుమతము.
 తలపాత్ర 0-10-0 అలా.

అరంగ్ నగరా యానభావంబు, 20, గ్రాడ్యే, బీరరాను.

Shyam & Co, 9, Bander st, Madras. ప్రియం శంపెరి, 6 బందరువీధి, మదరాసు.

దేశభక్తులను చూడరా?

“దేశభక్తుల దర్శనము, వారి సాన్నిధ్యము, ఉన్నతాదర్శములను, నూతనసంకల్పములను అలవరచును”

దేశభక్తుల కంటములను దర్శనముచేయుటకును వారివలన ఆ లాభమునే పొందవచ్చును. జీవకళగల ఈ చిత్రచలనము మీ స్వహములను అలవరచును. ఉద్రేకపూరితముగ హితవాక్యములతో శ్రేష్ఠముగ కాగితములమీద చిత్రకళావిశాసులు లగు చావలి నాగేశ్వరరావు గారివలన ప్రకటింపబడింది.

మహాత్మాగాంధీ, లోకమాన్య తిలక్, మహామద్లీ షాకద్లీ సహృదయులు (వారి తల్లితో సహా)

రవీంద్రనాథ్ ఠాకూర్, పండిత బుడకమోహన చౌదవ్య, డాక్టరు నుబ్రహ్మచ్య అయ్యరు, లాలా లజపత్తిరాయ్, బ్రహ్మచంద్రపాల్, పండిత మోరీలాల్ ఘోష్, పండిత మోరీలాల్ నహూర్, మహామద్లీ జిన్నా, బాదాభాయి నారోజి, గోకే, షర్ శంకర నాథూర్, ఈ మహామహుల కంటములు సిద్ధముగా నున్నవి.

ఒకటికి వెల రూ 0-2-0; ఒకసెట్టుకు ప్యాకెంట్ పోస్టేజి రూ 0-5-0.

ఒక సెట్టుకు అర్ధవత్సరము వరకులు పూర్తి వెల ప్యాకెంట్ పోస్టేజి ఖర్చులతోకలిపి ముడియార్జి చేయును.

ఒక సెట్టుకు వైర ఆర్డరు ఇచ్చునట్లు ఒకరూపాయి అధ్యక్షుగా వుండు. వర్తమానము, మొత్తముగా కొనుగోరిన మంతి కమిషను యిచ్చును.

సెంట్రల్ స్వదేశీ స్టోర్సు, మాంటూరోడ్డు, మదరాసు,

బ్రహ్మశ్రీ ఆయుర్వేదరత్న, పండిత, N. V. శ్రీరామాచార్యులు, Ph. D. Sc. గారిచే శాస్త్రోక్తముగ రాయబడి బ్రావిదాయుర్వేద పండిత వమ్మేశ్వరమునను, వస్తుప్రదర్శనస్థానమునను, క్లాఫూపూర్వకముగ మొదటితరగతిలో యోగ్యతాపత్రము పొందిన

సిద్ధ కల్పమకరధ్వజము

(2715)

వైద్యప్రపంచమున అత్యుత్తమముగ కనిపెట్టి రాయబడినది. పరిపూర్ణమైనదిగాని, పురాతనమైనదిగాని, సర్వవిధములైన వ్యాధులకు సుతయోగించదగినది. (పానీయమునందులకే చెప్పబడిన అకమూలమైన ఈ ఔషధము ఆయుర్వేదవిధములచే చక్కగ పరిశీలించబడి మెచ్చబడినది. అశాస్త్రముచే సాధ్యమైన అగు సకలవసాహాయ్యమునకు జీవనాధమున చెప్పబడిన సేలాటి యాత్రాకణము నుండదు. ఈ ఔషధముకలన సంపూర్ణముగ నిర్మించిన వ్యాధుల నివారణ. — సరస్వతీ శక్తిరేఖాపుట, పాద మందలకు వర్ణవ్యాధులు, ఉత్సాహములేకుండ, బాహ్యకత్తికగ్రుంపు, ఆకలియందగించుట, పొండురొగము, వాపు, కీళ్ళబుట్టు, కీళ్ళసెత్తులు, పక్షవారము, అతిమూర్తియు మొదలగు మూర్తివ్యాధులు, మూలవాగ్ధి, కాగవ్యాధులు, అమృతీతము అనగ అజీర్ణవ్యాధులు, క్రిమీనామ (అంటువ్యాధులు) గొంతు కుండలగు దుష్ట శ్రీశంభంధమై అన్నివిధములైన చర్మవ్యాధులకు శ్రీలంకకళాను న్యూకాథిక యుతురక్తస్రావములు, యుతుకాలమున కలుగు కులలను పోగొట్టును. ఇంతే కాదు: — సకలవిధవ్యాధులను పోగొట్టి వేదమునకు లేవనెత్తు జలము నిచ్చి ఆశాస్త్రమును కలగజేయగలిగిన ఔషధములలో నిజమేదీని. బాల్యమున దుర్భాగముచే అభ్యుత్థము కుక్కనము మొదలుగాగల పురుషత్వమునకు ఆపరమము కలగజేయు వ్యాధులను తుడవబట్టి పోగొట్టుచుండు ఇతి ఒక్కోయే యని నొక్కి చెప్పదగినదే. వేదమున చెప్పినదను పోగొట్టి, కుద్దమైన రక్తమును కలగజేసి కీరీకదార్థమును, ఆయుర్వైద్యుల ఇచ్చుట్టి ఈ ఔషధము దివ్యవృక్షము. ఇది భుక్తవృక్షయోగమున చేర్చబడిన వస్తువులే గాక నింకను వివిధ గల ముత్యములు, స్వర్ణము, అనాములు, అనేకమూలికాని శేషములు అను చేర్చి చేయబడింది. ఈ ఔషధము, కాల జీవ వేదాత్మకమైనదనియు గమనించక, భద్రమైనదనియు లేక శ్రీ పుత్రులు లేకరైన రసాయనము (Tonic) X సుతయోగించదగినదనియుండు. పుచ్చుక (కకారము), పద్మవిశేషములను ముందువెంట ప్రత్యేకముగ వేయబడును. ఒకమాసములోనే సంపూర్ణముగా కలగజేయు, (60) అరవదిమార్లు X యొకబుడ్డి రు. 10—0—0 అ ముఖ్యము. తపాలాఖచ్చులు ప్రత్యేకము.

తంతి విలాసము: విలాసము: — మదరాసు ఆయుర్వేద ఔషధశాల, తపాలాపెట్టె నం. 151 రు. మదరాసు.

“వల్లమ్” పరిచాను.

మితవాదులు

అమృత బాహుళ్యంతో నిండి ప్రభావ వ్యాసమున (కరణించి): —

అంకత పెల్లినవారందరూ రాక్షసు లగుదురను సామెత యున్నది. అంకలో పుట్టి పెరిగినవాడంటే అక్కడికి పోయిన వారే యొక్కన రాక్షసు లగుదురని ఆ సామెతకాదు చెప్పి యుండినవో యాక్రియకముగ నుండియుండును. ఎకరైన మతభ్రష్టులయి క్రొత్తమతము స్వీకరించినవారు ఆ మతములో పుట్టి పెరిగిన వారంటే యెట్లుక పట్టుదల కనువరదును. మిత వాదులు నిరంకుశాధికారుల పంపణి వారిని మించిపోవు చున్నారు. వారు క్రొత్తతనముతో పెట్టు ప్రవర్తించుచున్నారో చూడడు!

క్రొత్తగ నేర్పడిన పెల్ల నిరంకుశాధికారులలో నించి క్రితపు అగ్రగణ్యులు. ఇతరతల్లె అధికారులు కొన్ని నిమ యములలో తల పెట్టి యెరుగని అధ్యాప్తము వేయబడిన నిరంకుశాధికారులు లారంభించి సింహాచార్యులు అవ్వను తలపాలనకు వత్తు మెదలునట్లు. తన క్రతువును క్రియించున ప్రయత్నం ప్రకటించి తాతేవారియొద్దకులకు నివారాధికార మిచ్చు నుండెను. వారెంతచాచక్రముతో నున్నారో అంతటితో మనకు తెలిసియే యున్నది. సింహాచార్యులు, రాష్ట్రమునకు క్రితపు యుండి ఇతరరాష్ట్రములలో పోడి తెల్లకృతులను మించి పోతే తన ముక్కులేమి ననుకలదిరాలెను. స్థానికస్వతంత్రా లవా కృతకరములను చూచు మంత్రి ఒక శ్రీమంతుడు ప్రకటించి ఇదివరకును అల్పాధికారమును గూడ దీసివేయెను. మునిసిపాలిటీలు మున్సిపాలిటీలు తొలగివేయబడి నిరంకుశాధికారుల పాతదనము వారేవిధమున అధిమాయము చూడ వూడదనియు వారుగ్రీ క్రియించుచుండెను. పోడి తెల్ల యుక్తానులకుంటే వీరని ముక్కులే కృతులు మున్సిపాలిటీల పారంభించిన యద్యమును కచ్చియ్య లేవనెంచెను.

మంకదేవముం నిండురు భిన్నముగ లేదు కృతకరము ఇక్కడనుండ ముక్కులు కనిపిర నిరంకుశముగ ప్రవర్తించుచు న్నారు. మంకరాష్ట్రపు ప్రజాతేజరి అంతయు క్రితము వత్తున

కాక వారి విమళ వత్తునకు కుర్చించుచున్నదని అవకాశము మున్ను చెప్పెను. మున్ను నరకు బంగారాకాశవనభలో పెట్టు కుర్చించునో మనకు తెలియనే తెలియదు. చాలు క్రమేంద్ర కిరారము ఒక క్రమేంద్రమే. కలకత్తా మెడికలు కాలేజి ఆస్పత్రిలో పరిచారకలందరూ ఆస్పత్రికియే వదిలెను. ఆకారణముచే వారు భారతీయులకు వరచారము నిరంకుశలే తన్నారని అత దీసిగను. ఇది అందరకు తెలిసిన నిమ నును. దీనికి మంత్రికర్మించెను. ఇట్టివాడని నలమూ తాను ఆంగ్లరిం వనని మంత్రికర్మకర్త మిచ్చెను. అతే తెల్ల నిరంకుశాధికారి నుండుర చెప్పితే అదిట్లు కచ్చియ్య వాడు. అయితే సేతుంగి యాడు ప్రజలు పోయిచూచి నీటియేర్పాటు చేయుచునని కోడలాని. వారికి చెప్పిన సమాధానములోనూడ నిరంకుశాధికారులు జీర్ణాంతిపోయినవారిని మించిపోయెను.

“క్రితలెంక సాన్నిధ్యము, క్రితపుకృతములతో నేమి చేయ వలెనని కోడలాడు. క్రితపుకృతములతో నేమిచూచి యవ్వములు” అనియంతి అరంభించెను. క్రొత్త యుద్ధోగముతో నామన వైఖరి ఇటులున్నది. సంస్కరణము పోరంధమై చాల కాలము కాలెను. క్రమేంద్రములతోనే ముక్కులు నిరంకుశాధికారులతో అచ్యుతముగాడ మించిపోయెను. మంత్రిలు కార్యాధికారులకే సభ్యులతో కలుసుకొని పోడియ్య చు న్నారు. క్రితాధికారులతోను వ్యతిరేకముగ నన్ను కార్యముల నిమ యమై దీర్చు ను గ ను క న్న సీరిరి. కార్యవిధానము క్రమము ముక్కులతో చేరును కలిసిరి. వారికి కోడలు పోడియ్యచున్నారు. మంత్రిలు జీతముల నిమ యమై కార్యవిధానము క్రమము అధికార క్రమము మంత్రిలు కలకలములతో పోడియ్యిరి. మంత్రిలుగని సమాఖ్య సమాఖ్యి చావలి గాడు తన్ను క్రమముల నిర్మ దీసిరి తమకు యెక్కడదీసే కావలెయని ముక్కులెట్టి. పోడియ్య కృతముల నిమ యమై మన మంత్రిలు కార్యవిధానము క్రమములతో పోడియ్యిరి. క్రమములతో చాలమందికి కృతి రేకముగ వాడు పోడియ్యిరి. లేనివి యాత్రాధికారులతో మన ముక్కులేమి. ఒక మంత్రి పూర్వము మహావక్త్రములు అధిక మునున్నదని తెగతేమిచి ఇచ్చునకు ప్రవృత్తియొక్కని దుర్బలమును మంచిని యని చెప్పియండెను. వారు అంక

పోవుతోడనే రాక్షసులైపోయిరి.

నిరంకుశమున చేతులతోడనే కనిపించే మహాత్ముల లాలాచాపివకలలో గాడు తార్కాణముగ నున్నాడు. క్రొత్తతలపాలనమునకు వాతీయవాదులతో నిరదోషి ఉద్ధోగము స్వీకరించెను. ఇప్పుడే కర్మములు క్రమములతో అగవర్ణ ముంటే కొద్దికాలముకొందరు అతనిని ప్రాసాగ పరిగ జించెను. అతనివైఖరి ఇప్పుడేటులున్నది. మంత్రికర్మము నుం బంధించిన అంక వ ర కు ని జీక క్రతువులు లేనేలేదని అతడు చెప్పెను. పాతమతము క్రితపుకృతములతో నడుగు పెట్టుటతోడనే అది బాతీయము పోయినదిని అతనిభావము. అతని సెంకపేరుతో లా ము యండిరి. లాలా “సంస్కరణముల నిర్వహణను” అతనివైఖరి ఎన్నెట్టి అధ్యక్షుడు కల్పించెను.

మంత్రిగారు వాయువులందరూ నేను నిరంకుశాధికారులతో నింధితులై యుండిరి. వారికోడల వనని అభించెను. మంత్రిగారు కర్మ ముండుకొనిపోయెను. వారిప్పుడు నిరంకుశాధికారులతో సాధనములకు పరిణమించిరి. వారు క్రితము స్వరంధ్ర మహా దనమునకు పోరంధ్రమై యద్యములకు కర్మములను న్నారు. వారినికృతము నిరంకుశాధికారులు అగ్రగణ్యులకు నిరంకుశాధికారులు క్రమములతో మంత్రికర్మములతో కలిసిపోయిపోయెను. క్రమములతో మంత్రికర్మములతో కలిసిపోయిపోయెను. క్రమములతో మంత్రికర్మములతో కలిసిపోయిపోయెను. క్రమములతో మంత్రికర్మములతో కలిసిపోయిపోయెను.

క్రొత్తవారు నేమిచేయుటకు ద్వంద్వ క్రమములతో మంత్రికర్మములతో కలిసిపోయెను. కేవలము సి. బి. డి. మున్ను నువ్వార సమాఖ్యములకు, క్రమములు, మున్ను గూడ వారికి ముక్కులు అయిరి అట్టికృతి క్రమములతో చాల యావారములముండును

పాంతుకలములు
జూలై 1.8 2-10.0, వాటర్ మెన్ 1.8 6-12.0
సెప్టెంబర్ 4-8.0, సెప్టెంబర్ 8-12.0
సెప్టెంబర్ 1.8 8-12.0, సెప్టెంబర్ 8-12.0
కాంతుకలములను, తిరువల్లి క్షేత్రము, మదరాసు.

164. చెఱబబాడ రోడ్, మదరాసు.

ప్రశ్న, ఏప్రిల్ 14.—మూర్తీలో 16 వ శతాబ్దం
యొక్క వస్తువులను సత్కార్యమార్గమునకు చాలవలసి కావడ
మనముకులై చివరకు కేసును వ్యాజ్యము. అందున సత్కార్యమందు
వస్తువుల మూర్తీలను యొక్కన నర్పించవలెను. ప్రశ్న, ఏప్రిల్ 14
శాసనమునాటికి చాలవలసి వచ్చెనను. సత్కార్యమార్గము
వలెనును. అందున వస్తువులను కేసునకును.

ఆంధ్రవత్తిక

1921-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 16-వ తేది
శనివారము

స్వరాజ్యసంపాద నావశ్యకత

ప్రాంతాదక్కనునభవారు, గా. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు ఇంపీరియల్ సమావేశమునకు ప్రతినిధిగ వెడలనున్నతరు, వారి గౌరవార్థమై విందు నొసగిరి. ఆ సందర్భమున అధ్యక్షత వహించిన సర్ హారముజీ వాడియాగారు, శాస్త్రిగారి కొక హితోపదేశము గావించిరి. అధినివేశ రాజ్యములవారు స్వదేశములలో సర్వాధికారులుగ నున్నను, వెలుపల వారికట్టి యధికారముండ గూడదనియు, బ్రిటీషువారి పరిపాలనములో నుండుటకు భారతీయు లంగీకరించినను, ఆపరిపాలనమున పాల్గొనుటకు అధినివేశ రాజ్యముల కేమాత్రము హక్కుండ గూడదనియు, హిందూదేశమునకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము చేరూరక భారతీయుల యడ అధినివేశ రాజ్యములు జూపుచున్న ద్యేషభావము తొలగనంతవరకు అయ్యవిదూరముగ నుండవలయుననియు, ఖండితముగ చెలుపుడని, వాడియాగారు శాస్త్రిగారిని హెచ్చరించిరి. ప్రస్తుత స్థితిలో, నానారాష్ట్ర సంఘమునందుగాని, ఇంపీరియల్ సమావేశమునందుగాని, భారతవర్షమునకు గల స్థానము నేతిబీరకాయవంటిదని, కనుగొనవచ్చును. హిందూదేశ ప్రజలు, తమ ప్రతినిధుల నా సమావేశములకు బంపుటలేదు. ప్రభుత్వ నియమితు లవరో మాత్రమే ప్రతినిధులుగ వెడలుచున్నారు. అట్టివారు, ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యము వహించజాలరు. వీరిమాటల నా సమావేశములలో పాటించువారును ఉండరు. వీరు వెడలుటవలన, దేశమునకు లాభము లేకున్నను, నష్టము మాత్రము లేకబోలేదు. అందరును కలసి జేసెడి తీర్మానము లన్నిటికిని, హిందూదేశము గూడ బద్ధురాలుగా వలసివచ్చును. సభ్యులలో నధిక సంఖ్యాకులు శ్వేతజాతుల జేమము నాలోచించెడివారే గాని, భారతీయుల జేమము నాలోచించెడి వారుండరు. అందుచే, ఇంపీరియల్ సమావేశములో గావించెడి తీర్మానములు భారతీయులకు లాభము బదులు నష్ట మెక్కుడుగ గలిగింపవచ్చును. సామ్రాజ్యపు హక్కులు ఇండియాదేశమునకు లేకున్నను, సామ్రాజ్య బాధ్యతలు ఇతరులకన్న మెండుగ గలవు. హిందూదేశ ప్రతినిధి యొక రాసమావేశమునకు వెడలుటచే, హిందూదేశ మా బరువుల నన్నిటిని, మూడుమాటాడక భరింపవలసి యుండును.

ఈసంగతిని గుర్తించియే, మితవాదప్రముఖులగు వాడియాగారు, మనకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము లేనంతవరకు అధినివేశ రాజ్యములవారు మన న్యవహారములలో వేలుపెట్టుకుండ జూడవలయునని, శాస్త్రిగారి కువదేశించిరి. కాని, ఇది ఎటుల సాధ్యముగను? మనకు స్వపరిపాలములేకున్నను, సామ్రాజ్యపు బరువులను మోయక దప్పదుగద! ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు మొదలగు పద్ధతుల పేరుతో హిందూదేశముపై నూతనభారములు మోపు

టకు ప్రయత్నము చాలకాలమునుండియు జరుగుచున్నది. అధినివేశ రాజ్య ప్రతినిధులతో బాటు హిందూదేశ ప్రతినిధియు ఇంపీరియల్ సమావేశమునం దాసనము నలంకరించినను, హిందూదేశీయులనుమాత్ర మారాజ్యములలో తిర్యగ్గతువుల కన్న నీచముగ పరిగణించుచున్నారు. స్వరాజ్యము చేరూరనంతవరకు, హిందూదేశమునకు సామ్రాజ్యమునం దర్హస్థానము గలుగదని, వాడియాగారు రంగీకరించుచున్నారు. కాని, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికై కృషి సలుపువారినిమాత్రము, వీరు నిరసించుచున్నారు. ఇక పదివత్సరములవరకు, మాంటుఫర్డు సంస్కరణములతో కాలము గడుపుచు, గుటకలుమింగి కూర్చుండవలయునని వీరి యుద్దేశము గాబోలు! సత్వరస్వరాజ్య సంపాదనావశ్యకతకు జాతీయవాదులు నూచించెడి కారణముల నన్నిటిని మితవాదులుగూడ యంగీకరించెదరు. కాని, దానికొరకై ప్రజలు తమకత్తినంతను భారబోసి, కార్యసిద్ధులు గావలయునను విషయమున మాత్రము వెనుదీసెదరు. ప్రస్తుతయాచనా పద్ధతులతోనే కాలము గడుపుచుండు నెడల, దయాధర్మముగ స్వరాజ్యము ప్రసాదించబడునని వారి యుద్దేశమై యుండవచ్చును. అధినివేశ రాజ్యములలో నవస్థలపాలగుచున్న భారతీయులను, వారి గతిని వారి ననుభవింపుడని నిరాకరణవాదులు వదలివెట్టినటుల, వాడియాగారు యవనిందను మోపుచున్నారు. మితవాదులుమాత్రము వారిని చేపట్టుటచే, వారివిషయమై ఇంపీరియల్ సమావేశములో గట్టిగ వాదించవలయునని, వాడియాగారు శాస్త్రిగారిని హెచ్చరించుచున్నారు. వాడియా బోంట్లనుచూచిన జాలికలుగుచున్నది.

వాదించుట తక్కువయగుటచేతనే గాబోలు, భారతీయుల దుస్థితి తొలగక బోవుట! భారతీయుల హక్కులను కాపాడుటకు, నిరాకరణవాదియగు గాంధీమహాత్మునికన్న నెక్కువ కష్టపడిన ప్రముఖు లెవరయినను గలరా? ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సయితము భారతీయుల కష్టములను వెల్లడించి యుండలేదా? ఎన్ని సమావేశములీ విషయమై తీర్మానములను పంపించియుండలేదు? అధినివేశ రాజ్యముల వారికి, భారతీయుల దుర్గత స్వయముగ తెలియదా? శాస్త్రిగారు, ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సులో బల్లగ్రుద్ది వాదించినంత మాత్రమున సమస్య పరిష్కారమగునా? నిరాకరణవాదులు విదేశమునందలి భారతీయుల దుర్గతను గమనింపకబోలేదు. భైత్యుక పద్ధతి నవలంబించి, దానిని నివారించుట యసంభవమని వారు గ్రహించుటచేతనే, విజ్ఞాపనలను, విన్నపములను పంపెడిపద్ధతిని మానివైరి. భారతీయులు ఇంటగెలిచిన గాని రచ్చగెలువరని, వారు కనుగొనిరి. అందుచే సత్వరస్వరాజ్య సిద్ధికై, వారు తమ యావచ్చక్తిని వినియోగించుచున్నారు. స్వరాజ్యము సిద్ధించెనేని, అధినివేశ రాజ్యములందలి భారతీయుల దుర్గత మాసిపోవును. కిలాఫాత్ సమస్య పరిష్కారమగును. పంజాబుసమస్యవంటి సమస్యలు దేశమునం దికమిద నుదయించుట కవకాశము దప్పిపోవును. ప్రజలస్వాతంత్ర్యేచ్ఛను దండన విధానము మూలమున నరికట్టుట కవకాశము దప్పిపోవును. ఏ ప్రయత్నము నయినను విరమింపవచ్చును గాని స్వరాజ్య సంపాదనా ప్రయత్నమును విరమింప విలులేదని తేటపడుచున్నది. నూతన రాజప్రతినిధి యగు రీడింగు ప్రభువు సిన్హులో గూర్పుని నేమి యోచించుచున్నాడో తెలియదు గాని, ప్రస్తుత సంస్కరణములతో ప్రజలేమాత్రము సంతృప్తి జెందరనియు, వారు స్వరా

జ్యమును త్వరలో సంపాదించుటకు పాటుబడెదరనియు, ఆతడు గ్రహించవలెను. స్వరాజ్య సిద్ధికై చేతనయిన సాయమునంతను, ఆతడు జేయుటకు బూనుకొనవలయును. రీడింగు ప్రభువు నియామకముతో నిరాకరణోద్యమపు పని పూర్తియయ్యెననియు గాంధీ సంధి కొడబడవలయుననియు, కలనల్ వెడ్డిపుడ్డుగారు వెస్టుమినిస్టరు గెజట్టు పత్రికలో వ్రాయుచున్నారు. వెడ్డిపుడ్డుగారు పొరబడిరని చెప్పక తప్పదు. రాజప్రతినిధుల నియామకముతో సంతసిం చెడికాలమిదివరకే దాటిబోయినది. రీడింగు ప్రభువుగారి సదుద్దేశమునుగాని మాంటూగూగారి సదుద్దేశమునుగాని, ఎవరును శంకించుటలేదు. స్వయముగ వారు సద్భావభరితులని అంగీకరించెదము. కాని, అధికారవర్గ యంత్ర పరిధ్రమణమును, వారయినను మార్పులరను విశ్వాసము, భారతీయులకు దొలగిపోయినది. వ్యక్తుల సరళ స్వభావముపై నాశలబెట్టుకొనుటకు, వారిపుడిచ్చగింపరు. అధికారు లెట్టి వారయినను, స్వరాజ్య సంపాదనము స్వతక్తిపై నాధారపడియున్నదను సత్యమును వారు కనుగొనిరి. ఆదృశవిశ్వాసము మనముల నావహించుటచేతనే, దేశమునందు అబ్బతమగు సంచలనము గనుపించుచున్నది. ఆసంచలనము జూచి, సంతసించుటకు మారు గ, దాని నణగద్రొక్కుడని కొందరు అటచుచున్నారు. అది సాధ్యపడదు. ఈ ప్రయత్నమువలన స్వరాజ్యోదయము మరింత పెచ్చుపెరుగును. ఎవరెట్టి నిరోధములకు బూనినను, స్వరాజ్యము త్వరలో స్వప్రతిష్ఠితము గాకమానదు. ప్రజాప్రబోధమునకు ఫలితమిదియే.

హిందూదేశము : పార్లమెంటునభ

వంగదేశపు శాసనసభవారు, రిజర్వుడు శాఖలకు సంబంధించిన గ్రాంటులకు కొన్నిటిని తగ్గించుటయు, గవర్నరుగ రొనాల్డుషే ప్రభువు శాసనసభ్యులను కఠినముగ మందలించి, వారివిధు లెవ్వయో తెలుపుటయు, పాఠకులిపుడు గమనించినయే యుండురు. ఇట్టిస్థితి తటస్థించునని, సంస్కరణములు రాకపూర్వ మంతకాలమునుండియో తెలుపుచుంటిమి. రొనాల్డుషే ప్రభువుహితమునునిరసించి లాభములేదు. సంస్కరణముల స్వభావమే అటులున్నది. రిజర్వుడు శాఖకు ప్రత్యేకింపబడిన బడ్జెట్టు గ్రాంటులను శాసనసభలు తగ్గించునెడల, గవర్నరు వానిని పునరుద్ధరింపవచ్చునని జెప్పుట యేగాక, గవర్నరునకుగల యాయధికారము నామమాత్రమయినదిగాదనియు, అవసరము గలిగినపుడెల్ల నుపయోగింప దగినదనియుగూడ, జాయింటు కమిటీవారు ఖండితముగ జెప్పిరి. జాయింటు కమిటీవారు జెప్పిన విషయములను మేము వెనుకనే పలుమాన్లు ఉదహరించియుంటిమి. ఆ వాక్యములనే, రొనాల్డుషే ప్రభువు గారు తమయువన్యాసములో నుదహరించిరి. రూముకొండ రంపపు కోతయంత్రము. నిమిత్తము ప్రత్యేకింపబడిన మొత్తమును మద్రాసు శాసనసభవారు తొలగింపగ, దానిని తిరిగి బడ్జెట్టులో చేర్చునపుడు, మద్రాసు గవర్నరుగూడ జాయింటు కమిటీవారు నూచించిన సంగతులనే మరల వివరించిరి. మితవాదులును, ఆనిబిసెంటు ప్రభువులను సంస్కరణములపై గల మోహముమీద, ఈ సంగతులను మరుగుపరచి, సంస్కరణముల విలువను గోరంతలు కొండంతలు జేయసాగిరి. గవర్నరునకు గల యధికారము చేరునకు మాత్రమున్నటుల వెల్లడింపసాగిరి. కాని, ఈసరికే ఎల్లరకును, వ్యామోహము దొలగియుండవలెను.

ఆంధ్రదేశ భాగ్యము

(9)

గాంధీమహాత్మని ప్రశంస

గాంధీమహాత్మడు ఈవారపు యంగు ఇండియా పత్రికలో నిలుల వ్రాసెను.

ఆంధ్రదేశము ఉత్కల దేశమువలె గాదు. అది నిండుశక్తితో విరాజిల్లుచున్నది. అక్కడ, కండలేని దుర్బల శరీరులు గనుపింపలేదు. ప్రజలు, బలవంతులు. శక్తివంతులు. ఉదారవంతులు. పట్టుదల గలవారు. ప్రేమపూరితులు. స్వరాష్ట్ర భావి స్థితిగూర్చియు, హిందూదేశ భావి భాగ్యోదయము గూర్చియు, వారికి విశ్వాసము గలదు. స్త్రీలకును, పురుషులకును, కావలసినన్ని బంగారు నగలుగలవు. ఆనగలను నాకు గనుజులను, కడు నష్టదాయకము. తిలకు మహారాజుగారి జ్ఞాపకార్థమున, స్వరాజ్యము కొరకును అవి నాకు గావలయునని, మర్త్యము విడచి చెప్పితిని. స్త్రీలును, పురుషులును, సంతోష పూర్వకముగ నాకిచ్చిరి. ఆఱు రోజులలో 50 వేల రూపాయలను వారు నాకిచ్చిరి. ఇంకను అధికముగ చెప్పదమని వాగ్దానము చేసిరి. ఆంధ్రప్రజలు సంకల్పించిరేని, కోటిరూపాయలను తమ ఆధరముల ద్వారా నియ్యగలరు. నిష్కపట స్వభావమునందేమి, గాంధీర్యము నందేమి, చాకచక్యమునందేమి, ఆంధ్ర నారీమణులు, మహారాష్ట్ర స్త్రీలను జ్ఞాపకమునకు దెచ్చుచున్నారని, ఆంధ్రులతో నే జెప్పియుంటిని. ఈ గుణములతో, స్త్రీలకు సహజముగ వినయ సద్గుణము గూడ జేరి యున్నది. ఇది మిగుల ప్రశంసావాక్యమని నే నెఱుగుదును. నాయభిప్రాయమును మార్పు కొనను. ఇటీవలనే, వివాహితయై కలకత్తాలో విద్య నేర్చుకొనిన అన్నపూర్ణ దేవి యను ఏలూరు బాలిక మంగళమాత్రము దత్తు మిగిలిన సొమ్ముల నన్నిటి నిచ్చివేసెను. ఒడలంతయు కద్రారు వస్త్రములను ధరించెను. ఆంధ్రదేశ స్త్రీ పురుషుల

రోనాల్డు పేరభువుగారు, శాసన సభ్యుల ధర్మమును ప్రతిపాదింపుచు, వారికి రిజర్వ్ శాఖా వ్యయముపై ప్రాతిచ్యేడి యధికార మున్నను, ఆ వ్యయమును తగ్గించుట కుపయోగింప గూడదనియు, ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశమును గ్రహించు నంతవరకునుమాత్ర మేదాని నుపయోగింపవలయు ననియు, బోధించిరి. ఈ బోధన వలన, సభ్యులకు నిజము తెలిసినట్లునని తలచెదము. తగ్గించిన పోలీసు గ్రాంటును ప్రభుత్వమువారు తిరిగి సస్టి మెంటరీ బడ్జెట్టులో జేర్చిరి. దానిని గూర్చి వోటియ్యవలసి వచ్చినపుడు, శాసనసభ్యులు వెనుక జేసిన తప్పులను సవరించుకొందురని దలచెదము. పార్లమెంటు సభలోగూడ సివిలయమై ప్రశ్నవచ్చెను. అందుకు డాక్టర్ గూగారు జవాబు చెప్పెను, గవర్నరున కీ విషయమై సర్వాధికారము కలదనియు, గవర్నరుగారి విచక్షణకు తాము చేయూత నొసగెద మనియు, చెప్పిరి. సంస్కరణముల విలువ విషయమై ఇకమిద ఏమాత్రము సందియముండజాలదు. పార్లమెంటు సభవారు, ముఖ్యవిషయములను మూలద్రోయుచున్నను, స్వల్పవిషయములు వారి దృష్టి నాకర్షించుట విచిత్రము. నేపియరుపార్కును సుగుణవిలాససభ వారి కిచ్చు విషయమై, వాల్టరు ఫారెస్టుగారు కామన్సు సభలో మాంటాగూగారిని ప్రశ్నించిరి. ఈ గడబడ చెన్నపురితో నాగక, ఆంగ్లదేశమున గూడ బ్రాకెను కాబోలు!

యొక్క బౌద్ధార్యస్వభావము మిగుల నాకర్షవంతముగ నున్నది. సన్నగ నూలువడకుటలో పాంచాళ సోదరీమణుల కన్న ఆంధ్రసోదరీమణులు ముందడుగు వేయుచున్నారని చెప్పక తప్పదు. పాంచాళ స్త్రీలకన్న నెక్కు డందముగ దారము తీయువారు తేరని నేను తలంచితిని. కాని ఆంధ్ర స్త్రీలు 100 వ నెంబరు దారమును తీయుచున్నారు. వారు ప్రతిని శుభ్రపఱచి ఏకులను తయారు చేయుదురు. వారు వడకిన అందముగ నూలును నాతో కొంత తెచ్చితిని. అది జపాను, ఫ్రాన్సు, లాంక మైరు, ప్రదేశములలో తయారైన యే నూలు నైనను తలదన్నును. ఈ కళ దాదాపుగ నశింప నుండగ స్వదేశోద్యమ ముద్భవించి దానికి తిరిగి జీవము నొసంగెను. ఆంధ్రస్త్రీలు కొందరు తమ నైపుణ్యమును బందరులో చూపిరి. తాటియాకు కుటీరములో నట్టి సందర్శనము గాంచుట ఆత్మావబోధకరముగ నుండెను. వారు స్వంతపు ప్రత్తిని పరిశుభ్రముజేసి ఏకుల దయారుచేసి నూలు వడకిరి. ఆరాటములధ్వని నా చెవులకు దేవగాన శ్రవణానందము నొసగెను.

ఆత్మానందకరములగు నిట్టి సందర్శనములను విడచి ఆత్మవివాశకరములగు సంగతులగూర్చి చెప్పవలసియున్నది. రాత్రి 9 గంటలకు బహిరంగ సభ జరిగిన పిమ్మట నేను నాబసవద్దకు వచ్చుచుండగా కొందరు స్త్రీలను, బాలికలను చూచుట తటస్థించెను. వెలుగు మసకగ నుండెను. వారి చూపులును, గమనమును, వింతగ గన్పించెను ఏకాగ్రముచేతనో, "మీరు నూలు వడ కెదరా, తిలకు సరాజ్యనిధి కేమిచ్చెదరు" అను మామూలు మాటలు నా పెదవులనుండి జారినవిగావు. అందుకు మారుగ ఈస్త్రీ లెవరిని నేను గృహయజమాను నడిగితిని. ఆతనికిని తెలియదు. పిమ్మట నాతడు విచారించెను. కొంత తడవయిన పిమ్మట మేము వేశ్యలను జవాబు వినవచ్చెను. ఆశ్చర్యము వినబడినవెంటనే, నేను భూగర్భమున జొచ్చుకొని పోవుచున్నటుల నాకు దోచెను. వారివృత్తి నారంభించునపుడు మతసంబంధముగ కర్మయొక్కటి యొనర్చబడునని గృహయజమానుడు చెప్పెను. ఇందు వలన వ్యవహారము మఱింత దుస్సహముగదోచెను. చెకువిషయమునకు లేనిపోని గౌరవము తెచ్చినటులయ్యెను. నేనంతట ప్రశ్నించితిని. నాదర్శనము కొరకు వచ్చితిమని వారు కడుదీనవదనలై బలికిరి. మీరింకొక వృత్తి నవలంబించెదరా యని నేనడిగితిని. మాకింకొక జీవనము దొరకినచో, అవలంబించెదమని వారు చెప్పిరి. వారితో నామనస్సును విప్పిచెప్పటకు నాకు నోరాడలేదు. పురుషజాతిని చూచి నేను తలవాల్చితిని. మఱుసటి యుదయమున రాజమండ్రిలో దిగినపు డీ విషయమై సూటిగ ముచ్చటించితిని. ఆంధ్రదేశమందెల్ల యీ యనుభవము మిగుల బాధకరముగ నుండెను. హిందూదేశమందలి మిగిలిన ప్రదేశములలో గూడ ఈ దోష మేదో ఒకరూపముగ నున్నదని తలచెదను. ఆత్మపారిశుధ్యమువలననే స్వరాజ్యమును సంపాదించ నిశ్చయించిన, మన కామశాంతికొరకు స్త్రీలను బలిగా వింపగూడదు. బలహీనుల సంరక్షణావశ్యకత దీని కనివర్తించును. గోసంరక్షణకార్యమునందు స్త్రీల మానసంరక్షణముగూడ నిమిడియున్నది. మన

తల్లులను కూతుళ్లను, అప్పచెల్లెండను ఎట్లు గౌరవించుమో, యితరస్త్రీలను గూడ అట్లు గౌరవించుటకు పూనని యెడల హిందూదేశ పునరుద్ధరణము చేకూరజాలదు. మనలోనున్న మానవత్వమును చంపి మనలను పశుప్రాయముగ చేసెడి పాపముల నుండి మనము విముక్తుల మయ్యెదము గాక!

ఇంతకన్నను ఆహ్లాదకరముగ విషయములకు వచ్చెదను. బందరునకు వెడలి నపుడు ఆనందబాష్పములు నాకన్నుల వెంట కార జొచ్చెను. ఆదినము మానవతావలంబన దినము. బందరులో ప్రవేశించునపుడు ఎట్టి ధ్వనిగలుగకుండ చూడవలయునని డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్యగారిని కోరియుంటిని. అందుచే ప్రజల కీ విషయమై వారు ముందే తెలిపియుండిరి. మేము దిగునప్పటికి ప్రాతఃకాలమాయెను. ప్రజలు అలంకరించిన వీధుల పొడగునను నిలిచియుండిరి. ఒక్క శబ్దము వినబడలేదు. అందరును తమ తమ స్థానములలో నిశ్చబ్దముగ నిలువబడి యుండిరి. జాతీయకళాశాలాధ్వారమున ప్రవేశించినపుడు వేణుధ్వనియు తదనుగుణముగ పాడిన షిడిలు శబ్దము తప్ప మరెయొకధ్వని యే మూలను వినిపింపలేదు. నాయెడల! సాహసార్ధి ప్రేమను చూపినందులకు నా కెంతయు సంతృప్తిగలిగెను. ప్రజల శిక్షణాసామర్థ్యమును నేను కనుగొంటిని. వివిధ పరిక్షలకు వారి దేశభక్తి యెటుల తాళినదో నాకు తెలిసెను. ఆనందబాష్పములు జలజలరాలుచుండ, అనంత కృపానిధియగు ఆ భగవంతుని పొగడితిని. నన్నొక పర్ణకుటీరమునకు తీసికొని పోయిరి. ఉపాధ్యాయులును, కళాశాలా నిర్వాహకులును, చూపిన పరిశ్రమను, నిపుణత్వమునకును వారి నభినందించితిని. కాని విద్యార్థులును, ఉపాధ్యాయులును తమ కాలమునంతను నూలువడకుటకును, బట్టలను నేయుటకును వినియోగించి, జాతీయకళాశాలను ఈశలయందు ప్రసిద్ధికెక్కిన దానిగ చేయని యెడల మీ చాకచక్యము సంపూర్ణముగ జాతీయము గాజాలదని మాత్రము చెప్పవలసివచ్చెను. నాయుద్దేశములను తెలుపుచుండగ యంతకాలము నుండియు చర్చలో పాల్గొనక ఊరక వినుచున్న కృష్ణారావుగారు నేత్రములలో ఆధ్యాత్మిక తేజము వెలుంగ, మత సంస్కార విధులలో నూలువడకుట నొక దానినిగ మీరు పరిగణించెదరా యని ప్రశ్నించిరి. "అవును. మీరు వాడిన పదమునకు అనేకవందనములు దానినే నేనికమిద వాడెదను" అని నేనంటిని. నూలు వడకుట జాతీయ కవిత్వతకు, శక్తికి, సంపదకు, పావనవిహ్నము. హిందువైనను, మహమ్మదీయుడైనను, క్రైస్తవుడైనను, యూదుడైనను, పారిశీకమతస్థుడైనను, ప్రతివారును ఈధర్మము నాచరింపవలయును. ఆంధ్రజాతీయకళాశాల ప్రాచీనప్రతిష్ఠాపనము. దానిని గూర్చి ఆంధ్రులెల్ల గర్వపడుటకు కారణము గలదు. 1907 వ సంవత్సరము వంగదేశమున ప్రబోధము గలిగినపుడు తత్ఫలితముగ ఈప్రతిష్ఠాపనము నెలకొల్పబడెను. అనేకమగు కష్టములను ఇది యెరుక్కొనినది. ప్రస్తుత ప్రబోధనాఫలితముగ ఈప్రతిష్ఠాపన ఎక్కువ పవిత్రవంతమై బలపడును గాకయని కోరెదను. ప్రస్తుత భావముల ననుసరించి తనతేజము నెల్ల యెడల ప్రసరింపజేయుటకు కేంద్రస్థానమై యొప్పుగల గుణవిశేషములు దీని యందు గలవు.

ఆంధ్రదేశమునందు నిమ్నజాత్యుద్ధారకుడగు తిక్కసంస్కర్త యొక్కరు గలరు. రామచంద్రరావు గారు బ్రాహ్మణులు. వారి పవిత్రాత్మ అంటుదోష

మును సహించును. నిమ్మజాతులకొరకు ఏరు ఆప్తకష్టముల పడుచున్నారు. మాలసోదరుని దా స్యమును పోగొట్టుటకు మిగుల తొందరపడుచు న్నారు. మిగిలిన హిందువులతో నిరాకరణము వలంబించుటకు నిమ్మజాతులకు ప్రోత్సాహము నొసంగుటకు సిద్ధముగ నున్నారు నిమ్మజాతుల యుద్ధరణము విషయమై నాకు వారితో సమాన మగు ఆసక్తియున్నను, ఆజాతుల మధ్యనుండి స్వార్థరహితుడను, పావనచరితుడు నగు వారొకను, ఉద్భవించినగాని నిరాకరణోద్యమమును ప్రారంభింపవలదని నేను చెప్పితిని. ఏలనన, నిరాకరణోద్యమము, ఆత్మపాలిశుద్ధ్యమును, స్వయంసహాయమును, ఆత్మశక్తిని పెంపొందించును. సరియగు సహకారమును పురికొల్పును.

ఆంధ్రులు నన్ను సమ్మోహింపజేసిరి. బీహారు రాష్ట్రముపై నాకెక్కడ భిమాన ముండెను. నిరాకరణోద్యమము జనింపక ముందునుండియు నా కీ యభిమానము గలదు. బీహారును మించుచున్నచో, ఆంధ్రదేశము భరతవర్షమునందు రెండవస్థానమైనను ఆక్రమింపగలదు. ఆంధ్రదేశము నకు సంపూర్ణ స్వార్థరహితుడగు నాయకుడు గలదు. కష్టపడి పట్టుదలతో పనిజేయు కార్య శూరులు గలరు. ఆంధ్రదేశము నకు సంపదగలదు. కవిత్వము, విశ్వాసము, త్యాగ శక్తి ఆంధ్రదేశమునకు గలదు. జాతీయపాఠశాలలు ఆ రాష్ట్రమునందనేకములు విలసిల్లినవి. అనేకమంది న్యాయవాదులు తమవృత్తిని విస్తరించి ఉద్యమము కొరకు పనిజేయుచున్నారు. నూలు వడకుట యందును, నేతనేయుట యందును ఆంధ్రదేశము ఎంతటి మహానిపుణుడైనను చూపుటకు అవకాశములుగలవు. దేశమున సోగనగు ప్రతిపండును. రెండు మహానదులు దేశమధ్యమున ప్రవహించుచున్నవి. పూర్వకాలమున వచ్చెదపు గలిగించిన గుణవిశేషము లాంధ్రదేశమున గలవు. భరతవర్షమునకు ఆంధ్రదేశము నులభముగ నాయకత్వము వహించును. లేని యెడల, బీహారుదేశముతో సరిసమానముగనైనను నుండును. పెద్దరాష్ట్రములొకవేళ నిర్బంధము లారంభముకాగనే లొంగిపోయినను, బీహారు ఆంధ్రదేశములు మాత్రము హిందూదేశస్థితిని కాపాడునని నేను నమ్మెదను. చిత్తస్వేచ్ఛమున అనగా బాధ ననుభవించుటయందు సిక్కులనుగూడ యివి మించునని నేదలచెదను. ఈయూహయందు నేను పొరబడియుండవచ్చును. ప్రతి వారును తదితరులను మించుటకీ సమయమున పని చేయవలయును. ఈ విషయమున స్ఫురదక నుగు ణమేగాక ధర్మముగూడ నగునని గ్రహింపవలెను.

రెండు సుందరముగ గ్రామములలో విధిలేక సాత్త్వికనిరోధమును అవలంబించుటకు ప్రయత్నములెటుల జరిగెనో ఆ విషయమును గూర్చియు వారి నాయకుని గూర్చియు మరియొక ప్రాంత వ్రాసెదను. నెల్లూరు నందలి హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య గూర్చి గూడ మరియొక మారు వ్రాసెదను. ఈ వృత్తాంతమును ముగింపకముందు ఒకవిషయమును గూర్చి కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ తెలుపక తప్పదు. హనుమంతరావు గారిచే నడుపబడు ఆశ్రమమునకు సమీపమున నుండు పల్లెపాడు గ్రామములో, పంచములతోకలసియున్నను గ్రామములోనికీరావలెనని బ్రాహ్మణులు నన్నాహ్వానము చేసిరి. ఆ గ్రామమునందలింతవఱకెన్నడును బ్రాహ్మణాధిగతుండ పంచములు నడచియెఱుంగరు. యంగుఞ్చియా.

అన హా యో ద్య మము

సర్వారావుపేట

18 వ తేదీ సర్వారావుపేటలో హరతాళము ధూరి గలది. ఊరంతయు గంధి మహాత్ముని శ్రేణులతో ఊరేగిరి. 8000 మంది ప్రజలు కప్పిరి. పురజనులు దివ్యముగ తోడ్పడిరి. లోకమాన్య నిత్యాలయము 14 వ తేదీ యందయినను ప్రారంభింప బడినది. ముజీబ్ ఫ్రస్టచండ్లరావుగారు (హనుకాదా) తమ మేడ నుదిరముగ పాఠశాల నిమిత్తము నిర్మింపఁచి చూపుటకు ఆ ప్రకృతి కాస్త్రో పాథ్యాయులుగ నున్న తేజూ (శ్రీరాములుగారు (వి. వి) తమ యోగ్యులను చాలించుకొని హైస్కూలు మార్చి చీర ముతో నగరము చీరమునకు వాకిలి నిత్యాలయమున ప్రధానోపాధ్యాయులుగ ప్రవేశించిరి. పాటిమర్ల సుబ్బారావు యాచార్ల సుబ్బారావుగారు ప్రభుత్వోద్యోగులను తవలి ఈ చాలించి నిత్యాలయమున ఉపాధ్యాయులుగ వనిచేయుచున్నాడు. ఏలూరి హనుమంతరావు హనుమంగారు రామదండును ఏర్పాటుజేసిరి. ఈయన సర్వారావుపేట కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శి.

అసంతృప్తం మండల కాంగ్రెసు కమిటీ

నేర్పరుచుటకు, తాదృశిలో మండలకలను 21 తేదీని జరుపుటకు, రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు కమిటీ ప్రతినిధుల నెత్తుకొనుటకు తాదృశి కాంగ్రెసు కమిటీని రేపరచిరి. కాన అయా కమిటీకు సంబంధించినవారల అజిల్లాలో జరగ నున్న కలహ ప్రతినిధులకు తక్షణము ఎక్కడో కలయును. ప్రతినిధులు తమతో తమయధికార పత్రములను తీసుకురావలయును. తగిన ఏర్పాటులు ప్రతినిధులకు చేయబడు ముందుగ ఎంతకుండి ప్రతినిధులు కచ్చెకరో తెలియజేయ (చార్జుకు. (తంకి).

జరహంపురం

18 వ తేదీని పురమున హరతాళము జరిగింది. ఏనో రెండుమాడు దురానిములు తప్ప ఇంచుమించుగ దురానిములన్నియు మూయబడెను. పాఠశాల నిర్బంధముచే కొన్ని జట్కాలండ్లు జరుచుచుండెను. కల్యాణరా (కల్యాణంబు) తన ఆశనము ఉపవాసముండి ప్రార్థనకు నల్పిరి. వాటి ఉపాధ్యాయులు గొప్ప బహిరంగనభ జరిగెను. 1800 మందికి పైగా ప్రజల నభివేషింప జల్పిరి. వ్యాధివాది వృత్తి విస్తరించిన కారణముగ గాదు కథాభివ్యక్తియను జనించిరి. కాంగ్రెసు కమిటీలో మరల 21 వ తేదీకి కేంద్రకేంద్రము, తట్టాళి రామయ్యగారు గంధిరోజునానమునొసగిరి. గంధాను మండలమున అనపోయోద్యమమును తెలువించు వారల ముఠావదన భవమెత్తుక వి. వి. పాలో గారట్లు చేయవచ్చును. మేము అందులకు భయపడువారము మని వైకృతితో బలికిరి. పాలోగారి శిష్యులు, అయిన మునిసిపల్ డైరెక్టర్ తదితరులను ఖండించి లోబడుటకు తెలియజల్పిరి. పాలోగారిశిష్యులకు తలదెట్టికపుడు ప్రతికారము మును ప్రోత్సాహము తీరసాగరమును అయివ్వమును జూపిరి. కిక్కిరిస్తూ అరిచుటను జనపెడెను. కల్లెటోలో దాడులవర్తన గాదు అనపోయోద్యమ ప్రచారదని వారిని కొట్టి కల్లెటో నుండి తడవగొట్టుటయు పాలోగారి ప్రతిహతాశమును ఉద్యమమునకు మరల ఎత్తుకల బలము నొసగినది. అధికారాన్ని హాస ప్రహసించుచుండి. అనపోయోద్యమమునకు దగిలుల ప్రజలు ఆత్మగౌరవానంతో అల్లడలు, తొందరలేకండ ప్రకృతింపిరి. (తంకి)

సింహాశ్రమమునకు ఉత్సవవియ్యము వెగు

మరిచేయుట:—30-6-1921లో అంత్కమగుకార్వర్తనలో అనగా ఏప్రిల్, మే, జూన్ మాడుమానములవరకు సింహాశ్రమమునకు 10, 000 అన్నుల వియ్యముల మరల ఇచ్చుట నుండి ఇంకావరకులకు ఎటువంటి చేయరాదనకు మరల మిడ సింహాశ్రమమునకు ఎటువంటి చేయవచ్చునని ఇంకొక దొరతనమునా ఉత్తరువుజేసిరి. హాకటూరి, భనుమ్మటి, తూర్పుకడి రేవులకే ఎటువంటి చేయరాదు. సింహాశ్రమములోనికి గిగుమతి చేయువారలను యెంచుకొని నంగలినినూర్చును, అనకుటకు వారిలో ఎట్లు చంపివెట్టుటయనో అని యెంచునుగూర్చియు ఇతరతనము ఏర్పాటులే అనకర్తించునని ప్రభుత్వోపాధ్యక్షులకు ప్రకటించిరి.

స్థానిక వార్తలు

ఒక సవరణ.---నిమ్మజాతుల కలెక్టర్లలో 'త్రవస్విని' మరల 'అనుబంధము'గా పునర్వ్యవస్థాపింపబడినది. పాఠశాలకు కమిషని పునర్వ్యవస్థాపన అని చనివుకొనవలయును.

అర్మీరెయింట్మెంట్లో నున్న గోష్ఠి మోటుకు 17 తేదీ ఆదివారము సాయంత్రం 4-18 గంటలకు దిక్కిలేవాయి (కాస్ట్) గాన యాదేశి గానము నొకేరెదను. వీణ మృదంగము గూడ నుండును.

శ్రీరామనవమి ఉత్సవము:—16 తేదీ నుండి 20 తేదీ వరకు ప్రతిరాత్రి 8 గంటలకు 2 కంటానాయకు పిధిలో (కేలేఖా కార్యాలయము) కాకిచెట్టిపిధి కర్గర బాల్లటెన్సులో సంగీతపాటలు జరుగును.

ముత్యాలపేట హైస్కూలు:—ఏప్రిల్ 18 తేదీ ని సోదరము సాయంత్రం 5 గంటలకు ముత్యాలపేట హైస్కూలు 18 వార్షికోత్సవము పాఠశాలయందరమున జరుగును. మ-రా-శ్రీ ఎన్ శ్రీవాసరయ్యంగారు రథస్థితురహింపవరకు.

మదరాస్ ఆర్యసమాజము:—ఈసమాజము తరపున ఆదివారమునాడు ఇదా ఉపనయనసూక్ష్మ ఉపయము 8 1/2 గంటలకు 447 ముంబుట్టి)లును వందల భర్తవర్త నిత్యాలయంకారగా జరుగింపవెదను.

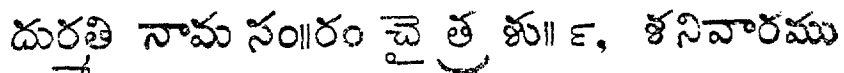
స్కూలుమాస్టరులు:—మే 20 తేదీనుండి 31 వ తేదీవరకు అదయాలో వామోవరతోనుండి స్కూలు మాస్టరులు తరఫీయజరుచురు. దరఖాస్తులు ఎం. సి. కేంక 'కేక్స్'లో, అర్జునెరింగు కమిషనరుగారికి సంకలయించు. తిలశము. ఎం. వి, కేంక'కేక్స్'లోగారు, ధింపాపిల్లో సానంటి అదయా. లోకా 1-8 భోజనమునకు 1 రూపాయి అనును.

కాంగ్రెస్ సభ:—ఎచ్చూర్ కాంగ్రెసు సభవారి పాథారణసభ సోదరము 18 తేదీని ఎచ్చూరు తేదీని జరుగును తప్పకుండును కర్తకు వి. వి. ఎన్. అయ్యర్ మాస్టరుగారు గాంధీ మహాత్ముడు మనలకు జేయగోచర విషయమును గూర్చి యవస్థనించెకను. (సభ ఎన్నిగంటలకు జరుగునని తెలియజేయవలెను.)

కాంగ్రెసు ప్రచారము తిరువత్తూరు.

సి. రాజగోపాలాచారి, చార్లెస్ రాజ్, అబ్దుల్ హమీదు ఖాన్ సాహెబు, జి. ఆదివారమున చెట్టిగార్ల తిరువత్తూరు నకు 14 వ తేదీని సాయంత్రం 6 గంటలకు విచ్చేసిరి. సాయంత్రం 6 గంటలకు మసీదు కర్గర బహిరంగము ఆదిచెట్టిగారి ఉద్వేగిత కేంద్ర గొప్ప బహిరంగనభ జరిగింది. అబ్దుల్ హమీదు ఖాన్ సాహెబు గారు ప్రభుత్వమును కన్యసింతుచు కిలార్తుకునూర్చి తెలియజేసి కిలార్తు మధ్యమును నిర్మించి ముసల్మానులందరూ వికమృత్యుతో కాంగ్రెసు ప్రకృతిక మును నల్పి. స్వరాజ్యము కన్యగనని తనవరకుకలము తొంగిపోక వాల తని. తమమరము పరిత్రముగ నుండవలసినది. చార్లెస్ రాజ్ గారు రాట్టపే మసకాన్యమును భారదాను ననియు విశేషశ్రుతులను భరింపరాదనియు స్పష్టపరించిరి. మహాత్మ్య గంధిజివారి మాడుమార్తములకు అయిదులో చెట్టకలయననిరి. సి. రాజగోపాలాచారి గారు దార్శన్యమును, అహింసకు ఎంత మాత్రమును నడయోగించరాదని. ప్రభుత్వమునాడు ఎన్ని విధముల మనలను తెలపరాదుజేసికను మసకాన్యగొని దార్శన్యరాసిత్యమును నుద్యుతుకాన్యమును తెలువలయు జరిరి. హిందూ మాస్టరు వికమత్యము మసకేమునకు స్వరాజ్యము కన్యకుట ప్రధానాంగమునని. తిరువత్తూరువిధికి చందా... ననూలు చేయబడెను. కాంగ్రెసువర్గ సభకొల్ప బడెను. స్వరాజ్య నిధికి నిశేషముగ భవమును చేయవచ్చుటయందు అరిచెట్టిగారు తోడ్పడెదనని అనించుచున్నారు. వీరండుకును ముసాటి యెదయనని అయిదుతో కన్యగిరి భోయిరి. (కే. రాజగోపాలాచారి).

[illegible]

[illegible]

మును మన యాస్థానములలో వాడుకలో నీటి తప్పియిందేవు. 54వ శతాబ్దమున జెప్పిన (1) భట్టరాచాస్థానము (2) ఏలేశ్వర వాస్థానము (3) తాళ్లపాళ శివస్థానము-వీరల పేరులు చెప్పిన కవి వారికి నవకావితరము లుండలేదు. లేదా కవికావితరము కాదు కావలెను. చాలకవికావితరము దైవబోధితమే వీరలకి వారల నిందిత నగర్వముండదు. కావున 15వ శతాబ్దమున నీ ప్రాచీనములకుండుకడనుండి నవకావితరము యొందునచున్నది. కావున నీకేతకము శివస్థానమునకు 100 సంవత్సరములలో బుట్టినదని యూహించ వలెనుచున్నది. ఈతరువాత 51వ శతాబ్దమున జెప్పినమృత్యురథ మిరిగికి విరోధికి యగు పురుషునిగర్వ మని శివస్థానముననున్నది. ఈతరువాతమున గురుముఖ సంకరములై వారులుచేరి, దుర్మతియు మోక్షియు, యశస్వియు సంఘవిప్లవములు, మనముదీయారావలంబనము జరిగినట్లు 85, 88, 90, 92 వత్సరములు ప్రభులముగ సాక్ష్యమిచ్చుచున్నది. ఇతరులు సాహసము, మేలుము, సలలుము, కోమము, అంబరాజ్యము, మాతేజలవారము మొదలగు వర్ణములవారిని మిట్టమీదుగఁ జెప్పినారు. తెలుసు నితరములు కాస్త్రీయములు కలసి నిరం ద్రులై యాస్థానమున భవము నిండలేదని తోచుచున్నది. ఇదియన్నియు నితరధారములు లేనపుడు గ్రంథ ప్రకటనకు ముఖముబట్టి చెప్పిన యూహలు కాని నిర్ధారములు కావు. ఈవిధముల దుర్మతి (80) శివస్థానము (27) రాజముల దుర్మతి (నిరంబరము)? (88) కర్మముల దుర్మతియు చక్కగ నున్నది. 100వ వత్సరమున జరుగుచున్న సా. శుక పుష్కరులకఁ గని గర్వరాగము తిరుగుచున్నది. ఈ విధి గతులన్నియు 17వ శతాబ్దమునకును 18వ శతాబ్దమునకును నున్నది.

(3) వివిధవిషయములు

గ్రంథమునందుఁ గొన్ని యాసాధు ప్రయోగములు జరిగి కవి నిరంజనుడని, తొందరపుభావము కలవాడని, యధర్మమును నవీంశలేపి కోపవారి యని ప్రచురములతోఁ గలవా కాని కొన్నితప్పులు లాగిన చక్కనిభావభావము గలవాడనియు తెలియఁ జేయుచున్నది.

తెలుగులలో నింతకావిత్రము జహించుట యాచారికకముల విశేషములగును. నీరులు చెప్పటలొకటాడ నందలల నీక యాచార్యుడననిక జగినభావ నుపయోగించెను.

ఈతరువాతములలో మాధ్యమమున జరిగినములు, మాది మరనా, వాదమత మున్నగునవి. ఆరాధ్య జంగమ మతములగాక శివేశ్వరమతమునాడ నున్నట్లు చెప్పుచున్నాడు. ప్రాచీనములైనా లననన్న వీరత్రైమణి స్థాపించెను. ఇదియే జంగమమతము. దీనిని సంస్కృతమున జంటితారాధ్య లాభాధ్య ప్రాసాద్యులై నవతములు స్థాపించిరి. ఇంక శివేశ్వర మతమున నేది?

శివేశ్వర కర్తవ్యమునాటికి లింగబలిపఠము, పంచాంగి, మాతకాడి వాతులు నున్నట్లు కవలచుచున్నది. పట్టుసాతెలు, గాంధ్ర శాండ్రు, మొదలగు వాతులనుగూడఁ జేర్చి యున్నాడు. 16, 17వ శతాబ్దములందలి దుర్మతి, సంకాశితి, మనములు, రాజ్యములు వీ. స్థితి గతులు కన్పించుకఁ గట్టియున్న యాశంకము సా. శుక చరిత్రముల లింగమిత సహాయమునగలదు. ఇది సంస్కృత భాషాంతరము కాదు. అప్పుడు భార్యకీర్తిని జర్జించిన గ్రంథము. తెలుగుగవి, తెలుగు మాటలతో, తెలుగుభాషా నందలి నితిగతుల జర్జించినది. వరభాషలసాయమునందలి ఇట్టిరత్న రాసులు కేవల వాద్యముననుద్రముననే మిట్టమీదుగనున్నది. భాషాభిమానులు వీనిముతయోగము నేమరకుందురగాక.

- నీ: పీఠగండపు మోము పిల్లిమీసంబులు
- కైరీరంబు కాకినాపు
- అచ్చకన్నులు మెన్నెనందరందరంబు
- నురుగు కాదునుండనోవకంపు
- చెయిచెయ్యి కగరాతి చెక్కిల్లు కర్ణులు
- దశదలపాట్ల పాదములమిట్ట
- ఒకటిని నాతి తు లోర్వతేకపుం
- దొర్వ్యాధి పుణ్యముల తగనియాక
- గీ. ఇట్టియగుటకై చింతి నర్పించ
- దొలవ కవలరై దెచ్చినాదర్శనండు
- మనరపురాల నునిననూరములలో
- తలుగోవాల! భక్తసంత్రాసోల్ప!
- ఇట్టివత్సములు మనత్రైమిత్ర ప్రభువులకు నుంత్రిత్వ
- తనవి మాటలారావన నూడఁ జదివి యాంబంబంబం
- నియున్నది. అనేకవత్సములందు నెలగినవరుట నింతతో
- మానినది.

గ్రంథ పరిచయము

మాతాశివమునాటి విమర్శనార్థము ఈగ్రంథి గ్రంథముల వంశీక గ్రంథకర్తలైనా ప్రకాశములను మాత్రమే తమ గ్రంథములందు పాఠములకు వీని జరిచుచున్నది. ఇందు చున్నది. (1) గురుగీతాసారము గ్రంథకర్త భటుపాటి శారదామాత్యుడు. ప్రకాశముల కమ్మి త్యాగరాయశిష్యుడగు చాళుపేట నువాడు. (2) శ్రీరంగమాతాశివము. తాతా జీవితము. ప్రకాశముల అమాధితాంధ్ర గ్రంథకర్త నంపాద తము. తిత్తాద పితామహుడు పోస్తు. (3) శ్రీరాజ్యదర్శనము గ్రంథకర్తలు నలుగురువారి వంశములనుచునుగాదు. ముఖ్య శిష్యులు. (4) గాంధీమహాత్ముని ఉత్తరములు—గ్రంథకర్త శివశిఖరిగారు రామరావుగారు. శివశిఖరి జన్మభూమి నంపాదములకు ముడితీర్చుచును. (5) అనంతయోగ్యమనిజము. గ్రంథకర్తలు మాదభూమి వేదాంత సరిసంవాద్యము గారు నుంటారు. (6) ఇంగ్లీషు భాషాభిధాని—గ్రంథకర్త శివశిఖరి వంశము తొగిరావు గారు వి. ఏ., మహారాజా కాలేజి విజయనగరము.

గురుగీతాసారము అద్వైత వేదాంతమును తెలుపు తిన్న పర్యవశ్యము. గ్రంథకర్తలు పోవీరము. కవిత్వము చాల మృదువుగను వివరములను బోధించునట్లు కన్పించు నున్నది. ఇంతకు తోడుగా ప్రకాశముల క. ముఖ్యము ఇంద్రునిగీర్తనలు రచించిన ఆంధ్రీయతత్వ విశేషములను గూడ జోడించియున్నాడు. గ్రంథము అన్నివిధములను ను గాగ్రహముగ నుండి బ్రహ్మాపాదమును వేదాంతమున, సంస్కృతానభిజ్ఞులగు ఆంధ్రీ జన్మలకు అవసరము అగు సాధనముగా నుండగలదని నమ్మెదము. కావిత్రైయము గల ఈ గ్రంథము తెలుగు 8-0-0 ముద్రము. శివశిఖరియొద్ద తలపినవో లభించగలదు.

అమాధితాంధ్ర గ్రంథమునందలివాడు ముదిరిం చిన రెండుగ్రంథములలో శ్రీరంగమాతాశివము పోవీరప్రబంధము. దీనిని రచించిన కవికట్టా వరదరాజు. ఇది కవియో శ్యావముల కన్పించుగ్రంథము. ఈకవి వంశముల నిర్ణయాదుల నుండిన చక్కనివిమర్శము గల యాద్యుద్ధాక మందులగును. వరదరాజుని 16వ శతాబ్దమునాడు. తెలి సంతముగానున్నది. పోవీరగ్రంథముల నుద్దేశించుటకై ఈకుంతలివాడు చేయు ప్రయత్నములు ఆంధ్రీయతాతముల యాచారములతో నుంబద్ధ ములై యాంధ్రీవాణి నలంబుగాతి! తాతాజీవిత ములనది తెచ్చెట్టి శివశిఖరిగారు తాతాగారి జీవితకథను తెలుపుగ్రంథ ము. ఈగ్రంథమును కొమాంధూరి కరగోపాచార్యులుగాను రచించిరి. తాతాగారు, ముదేజమునందలి ప్రాంతవ మర్యా ములతో గ్రంథములు. వీరి జీవితమునందలి రహస్యములు అమూల్యములు—ప్రతి యాంధ్రీయత్రునికును అవసరములు మనయోగ్యములు— అది మాభావము. ఆచార్యులవారు ఈగ్రంథమునందు తాతా జీవితములను గల విశేషములను బహు చక్కగ నరచియై తెలిసి ననినట్లులకు ప్రతి ము తెలియనంత వివరముగా వివరించియున్నాడు. మొత్తమున నిచ్చెట్టి పరి యధ్యాయముల గ్రంథము. కవియోగ్యముల విన్నవ చుట్టూ ప్రబంధములకు మిన్నయై ఈగ్రంథమును ఆంధ్రీయములందలి ఇట్టి సమయముల తత్వక చదివి భారత భుక్తుల యాదర్శకపణితిని జ్ఞప్తియందుకొంట గాక.

శ్రీరాజ్యదర్శనము అనంతగ్రంథము అందులందలివి విస్తృతనితిలో చాల ముతకరముగ నుండగలదు. శ్రీరాజ్య మునగా నేమియో అయ్యది ఎందులకు గోరబడుచున్నది యో విల శివశిఖరిగారు విచారి, అందులకు మామమను కాంగ్రెసు అన నేమియో నున్నది నమస్కము ఇందు పని పిల్లలకు ప్రతి ము ముఖ్యము అగునంతటి చక్కని తెలియ వివరించబడియున్నది. శ్రీరాజ్యము కాలమునని ప్రతి వారును కాంక్షించు ఈకాలములలో—శివశిఖరి వాస్తవికజ్ఞాన మునైర్వహించుటకై ఇట్టిగ్రంథములు ఎన్నియో బహులు వెదలంబని నున్నది. శ్రీరంగమాతాగారు దుర్మతియునును వివరించ నసాధ్యములను అను నిట్టి భవాద్వికయములను ప్రతి మును వేదకాలపాత్రాసారముగ వివరించి— ముఖ్యము తెలిసి నిజములుగా నరనముగా వ్రాసినందుకై ఆంధ్రీయ మిక్కిలి శ్రద్ధ తమ వహించునని యున్నది. గ్రంథ మన్నివిధముల యోగ్యముగ నున్నది. ఆంధ్రీయ, ఈ యుగకాలము వినియోగించుకొని విజ్ఞానాభివృద్ధిని ప్రబాసామ్య మునందు గల్గించుగిగాక.

గాంధీమహాత్ముని ఉత్తరములు—గ్రంథము నీ ఉత్తరగ్రంథమునందు మహాత్మా గాంధీ దక్షిణాఫ్రికా నున్నపుడు ముఖ్యము నొసంగిన యుత్తరములను నాటివీరిచరిత్ర మును పొందుతునట్లుచేసియున్నది ప్రస్తుత కాలమునందు ఒక్క ముద్రకముననే కాక—ప్రచురమున. కంతయు ఆదర్శపురుషుల దండగిన శ్రీగాంధీగారి యుత్తరములను జీవిత కవశ్యములను ఆంధ్రీయములకు ప్రేయములను గే నుములను నగు నని మాభావము. ఈగ్రంథ మిందులకు నర్వభా నుండిత సాధనమై యొప్పుచున్నది. తెలుగు 1-0-0

అనంతయోగ్యమనిజము మను గ్రంథము తెలుగు, నాంగరీ వేదములలో జగిన ద్వావ్యవహితముని నిరారణ చరిత్రమును బోధించు తిన్నగ్రంథము. భారత వేదమునందు చెలరేగిన ఈ అనంతయోగ్యము విజయము గాంచునా లే కా? ఎట్లయినవో నిచ్చెట్టి గన్యభావమును చేరి ఆదర్శకర్త ము కాగలదు! అను విషయము తెలిసికొనగోచున ముఖ్య ముగా ఈదిన్న ప్రకటనను చదివల యును. ప్రస్తుత సందర్భమునకు కలయు విషయములను విషయములకు జగిన భాషాశైలియును గలిగి యున్నది మిగుల మనోహరముగా నున్నది. తెలుగు 0-8-0.

ఇంగ్లీషు భాషాభిధాని—ఈ ఉన్న ప్రకటన ఇంగ్లీషు రాని తెలుగుకాదు— కొలదిపాటి అక్షరపరిచయమున్నవో, తరుంత తామే అంగ్లముల నేర్చుకొనుట కనువచిరితి వ్రాసియుంటిది. ఈగ్రంథకర్త చెప్పెట్లు ఇంగ్లీషు భాషను నేర్చుకొనగోరువారు శుభ ప్రణామ అనయోగించును ఇందలి తిరులకు తత్వక యుగనించి వో వారి కింగ్లీషు భాషా భాష ములకునువియో మేమును అభిప్రాయములనుచున్నాము.

స్వప్రేమియవార్తలు:—ఇప్పుడు మారనవద్ద తుల ప్రకారము సాతకాలములో మొదటికఁగలిగిందియును ఎలిమెంటరీ ప్రెస్సు అయిది యు సా త్యా మును బోధింపలయును. బోధనవిషయములకు నమగ్నిముగ వెచ్చి “స్వప్రేమియవార్తలు” అను గ్రంథము ముద్రాకాలమున వదలి తప్పిరి ఇది గుంటూరు జిల్లా నరనరావుపేట గచ్చు మెంట్లు ప్రెయింగునూలుల వ్రాసినాభాషాముల అగు ఎన్. ఎ. నరసింహారావు వి. ఏ యల్. డి. గాక రచియించ బడినది. ఇందు ఖగోళ భౌతికశాస్త్ర విషయములు రాగుగ వివరించబడినవి. ఈప్రకటన ప్రతియెలిమెంటరీగ్రంథ ఉపాధ్యాయులచేత నుండవలసి. దీనివల 1 రూపాయముగ్రామే. కలయువాడు మద్రాసులో ఆర్. వెంకటేశ్వరకంపెనీ, ఆ నందా మద్రాసురకాలకు వ్రాసి తెలియజేయవచ్చును.

స్వరాజ్యదర్శనము:—ఇది, గుంటూరు ప్రభుత్వముల బలికేవల లక్ష్మీ కాంతగారి రచించబడిన పర్యవశ్య ము. హిందూవేద శ్రీరాజ్యములను, దీనియందు కడుశ్చాస్త్య ముగ వర్ణించబడినది. శత్రువులు, పృథువుధురైర్ల ప్రాయ బడి, భాగ గాంధీర్యములను మాత్రమున్నది. అందు ముఖ్యముగ గాంధీమహాత్ముని యరతారణులను, ఆంధ్రులమృతములకు ననుగుణ శ్రీరాజ్యసంపాదము వివరించినది, స్వరాజ్య, స్వారాజ్యములకుండే నన్నిసాటిపంబంధముల గలములకు తెంత యు తోడ్పడగలదు. తెలు గాల్గుములు, ముములూ, గ్రంథకర్త ప్రాసిన బడచుగలదు.

గ్రామస్థులపంచాంగము:—వ్యవసాయభాషా ర ప్రచురించిన 1921-22 సంవత్సరపు గ్రామస్థులపంచాంగ మునందు వ్యవసాయదారులకు బనివచ్చెడిముఖ్యము లనేక ములగులవు. ఈగ్రంథమున 104 పుటలున్నది ఒకకలూరువా ప్రమే విక్రయించుచున్నాడు. కలయువాడు, వ్యవసాయభాషా వారికి ప్రాయమున్ను.

వ్యవసాయాభివేదిక:—దీనిని వ్యవసాయము, వడ్డ సోలల అన్నివోత్రాస్త్రులవారు రచించిరి. రులుకు కింకలి విషయములు ముఖ్యముగ బోధకదగవు. తెలు ఒకలూ గ్రంథకర్త, అనంతయోగ్య మున్నదిమొమ్ములతో ప్రభాసాంధ్రీయములకు నున్నాడు.

[illegible]

The Strike Threat.

Railwaymen and Transport Workers.

Interview with the Premier.

(REUTER'S.)

London, April 15, 4-30 P. M.

To-night's strike is cancelled.

The Next Peace Move.

LONDON, April 13.—3-15 P. M.

It is expected that the next peace move will come from Labour Leaders outside the Triple Alliance. It cannot yet be ascertained how many Unions will support the Triple Alliance but Mr. Thomas in announcing the strike decision, added that many other Unions had applied to join the strike. It is stated that these include the Electrical Trades Union. On the other hand district returns of the ballot of the Sailors and Firemen's Union up to the present show substantial majorities against a strike. The national rally in support of Government continues. Recruiting of the Defence Force has greatly increased. A committee representing ex-service organisations in Edinburgh has passed a unanimous resolution calling upon ex-service men to assist in preserving life and property in this grave national crisis.

Why do you Strike?

The Premier Question.

10 P. M.—The Locomotive Enginemen and firemen who have their own Union dependent of the National Union of Railwaymen and whose attitude has hitherto been doubtful, have decided to strike on Friday. Mr. Lloyd George has written to the leaders of the railwaymen and transport workers, asking on the grounds on which they have decided to inflict such a serious blow upon their fellow countrymen.

Premier and Workmen.

1-55 P. M. Hope was revived this morning when it was expectedly learned that a railwaymen and transport workers deputation had proceeded to Downing Street to interview Prime Minister; but at conclusion of two hours conference. Mr. Thomas stated he saw no prospect of opening negotiations.

5-45 P. M. Official report of this morning's meeting at Downing Street shows that it was held for the purpose of conveying Railwaymen and transport workers reply to Lloyd George's enquiry on what grounds they had decided to inflict such serious blow upon their fellow countrymen. Several cabinet ministers Mr. Thomas and Mr. Gosling were present.

Mr. Gosling.

Mr. Gosling who was the leading spokesman argued in favour of miners demands for national board and national minimum, which he claimed had already been conceded to transport workers. He admitted that coal industry was in a bad way but mentioned that miners had offered to accept reduction equivalent to two shillings per day. He repudiated suggestion that strike was political.

Mr. Thomas.

Mr. Thomas followed. He said that he was contented that reduction of wages should be equalised over whole of coalfields.

Mr. Lloyd George.

Prime Minister after refusing insinuation that Government was leaning unfairly towards coalowners said that Government had not accepted mineowners wages scale. He declared that this was vital because it was the whole issue. Mr. Lloyd George pointed out that Government had only accepted miners' point of view as regards national board for national settlement of wages. Prime Minister, in dealing at length with question of national pool, emphasised Government's inability to recede from its decision, and pointed out that one port did not contribute towards wages at poorer port. He contended that pools had neither advantages of systems of private enterprise nor of nationalisation and declared that national pool would mean nationalisation to point of meddling in every direction and not managing. It was mongrel scheme which would be the worst form of nationalisation. Mr. Lloyd George said that he had an uneasy feeling that men at head of Miners' Federation were not the people who were directing issues, but that there were others below the surface who were forcing their hands by blind clamour. Premier referred to House of Commons sometime previously for re-organisation of mining industry which had been turned down without consideration. He concluded by saying that question of state control of mines must be decided politically and not by strikes.

Support to Triple Alliance.

Government Preparations Condemned.

LONDON, April 14, 9-5 P. M.

Conference between Parliamentary Committee of Trades Unions Congress Executive of Labour Party and Parliamentary Labour Party passed resolution expressing conviction of justice of strike's claim and pledging its support to Triple Alliance. Resolution condemned action of Government especially in making military preparations which it declared was calculated to provoke disorder. Conference appointed committee of nine members, three from each body, to give effect to resolution which also appeals to all sections of Labour movement and every citizen to stand solidly against attack on workers position.

General Workers Federation.

Supports Triple Alliance.

LONDON, April 14.

Government has informed theatre proprietors that it is desirable to keep places of amusement open and has promised to do its utmost to assure supply of light and transport service after theatre hours. General workers' federation had decided to support Triple Alliance, but vice-president states that this does not necessarily mean general strike.

Does Not Affect Irish Railways.

LONDON, April 14.

Mr. Thomas states that strike decision does not affect Irish railways.

Census Postponed.

LONDON, April 14.

In Commons Mond announced that issue of census forms for April 16th had been postponed, in view of national emergency.

Dramatic Visit to the Premier.

An Air of Relief.

LONDON, April 15 2-50 A. M.

Natural reluctance to give up hope is encouraged by obvious air of relief on the faces of deputation of Members of Parliament after dramatic visit to Premier at midnight when they remained fifty minutes. On emerging they declined to divulge conclusions reached but they appeared very cheerful.

Warning of the Ministry of Transport.

5-30 A. M. Ministry of Transport issues warning to owners of horses and vehicles of all kinds to place them at disposal of local Commissioners when required.

EARLIER TELEGRAMS.

The First Principle.

LONDON April 12.

In his preface to the official report referring to the National Pool, Mr. Lloyd George said. That we cannot say that we will make the fight on that. Until that as the first principle was accepted, we must fight it out. We are prepared to discuss the wages on profits with the Miners and Mine owners so long as the first principle is accepted.

The Difficulty.

To-day opened with a tone more pessimistic. There is a spectacular parade of Unions, the Executives coming on one after another to *Unity House*, pledging to support the Triple Alliance. The *Times* admits it is difficult now to see what would save the country from a National strike of a most serious nature. The difficulty is to find a common ground between such divergent principle as district wage and National Pool. Numbers of Railwaymen and miners are amongst the Army Reservists called up, which does not credit the reported failure of the response to the summons.

Soon after assembling to-day the Triple Alliance went to the Premier's house. It is understood that a meeting was arranged by telephone to enable the Triple Alliance to reply to the Premier's written question. A Cabinet meeting was also held, over which Mr. Chamberlain presided.

Bristol reports that the Defence Corps has been fully recruited, ex-Artillery men forming the Artillery Battery.

Derbyshire has distributed £60,000 in strike pay at £1 per man, and 3s. to a child. The Miners are quietly passing their time, holding pony races and sports.

Helmeted armed soldiers are guarding the Fifeshire Mines.—*Daily Express*.

Crux of the Dispute.

LONDON, April 13.

Despite the decision of the Triple Alliance to strike on Friday, the hope is still held out that a way out of the crisis will be found. The crux of the dispute remaining is the Miners' demand for a National Pool of the Profits. The Coal Owners contend that this will involve continuance of Government control as the owners of richer coalfields will not voluntarily give up the profits in order to make good the losses of the owners of poorer mines, and the National Pool will impair efficiency by encouraging bad management and discouraging good. The Government have adopted both these arguments. The Miners reply that the Pool is perfectly feasible without Government control if richer owners are willing to make a corresponding sacrifice and Pooling would cure bad management because an efficient district would insist upon better management of less efficient.

Strike on the Brink.

LONDON, April 14.

The Triple Alliance's decision means that if the dispute is still unsettled on Friday, the prospect of a widespread strike must again be considered. The Labour correspondent of the *Times* writes that there is a strong internal conflict amongst the members of the Triple Alliance, which is reflected in the divided feeling of the rank and file throughout the country, especially among the Railwaymen. In many centres the latter demand a ballot. The deadlock must be regarded as of the most serious character, for the miners will never readily abandon their cherished demand for a national pool which they regard as a half-way house towards nationalisation.

Scottish Rioters.

A large body of the miners at midnight visited the signalmen at Thornton Junction in Fife-shire and compelled them to leave their boxes with the result of a blockage of the lines. Police and naval ratings are now in possession of the boxes. The mob damaged rolling stock, and raided goods trains, but sixty police arrived in automobiles and drove the rioters from the yards.

Looting of Railway Goods.

A message from Edinburgh giving details of the Thornton incident shows that 6,000 miners marching from four points first rushed the signal boxes, and then systematically looted the provision wagons. Rioting prevailed for four hours. Great damage occurred. Twenty-one arrests were made. An angry crowd in Glamorganshire seized an official and marched him home where his windows were smashed.

Decision to Strike.

The Triple Alliance this morning conveyed their decision to the public. Mr. Thomas, in a following statement, stated that the transport workers and railway men have unanimously decided to strike at 10 on Friday night. Many other Unions have sent applications to join the strike, and these are being considered.

"Labour Desires Peace."

The most hopeful sign to-day is Mr. Clynes' statement in the House of Commons that Labour wished for peace. "Between now and Friday, steps will be taken," Mr. Hodge's statement admits a present loss of 50d. per shift, and offers to accept a reduction of 2s. wages if a profits pool is established. The owners reply that there are no profits to pool.

The Enginedrivers and Firemen's Association are conferring with the Triple Alliance. Railway clerks pronounce their readiness to join the strike. Ministers are frequently

India in Parliament.

The Indian Army.

(REUTER'S.)

LONDON, April 13.

In the House of Commons, replying to Colonel Sir Charles Yate, Mr. Montagu stated that the decision had not been reached with regard to additional pensions of £200 and £100 yearly, respectively to the officers of the Indian Army and Officers on the supernumerary list, who held high civil appointments, but a telegram detailing the views of the Government of India in this connection was being considered.

Mr. F. De Pennefather drew attention to the fact that the pay of the Officers of Indian regiments returning to India from overseas was held up sometimes for six months and Indian income-tax was being deducted from the arrears.

Mr. Montagu replied that he was making enquiries from the Government of India.

Replying to Major Glyn, Mr. Montagu stated that there were at present 36 battalions of Indian Infantry and five regiments of Indian Cavalry in Mesopotamia and Persia, five battalions of Indian Infantry and three regiments of Cavalry in Palestine, while 22 battalions and seven regiments had returned to India from overseas since January 1st. Fifty three battalions, four regiments and four squadrons were being demobilised in India—all temporary units raised during the war.

Indians in South Africa.

The South African Asiatic Commission's report was mentioned in the House of Commons to-day when replying to Sir Thomas Jewell Benett, Mr. Churchill undertook to place a copy of the summary of recommendations in the Library. He said that any view that the Government of India might express on them would be communicated to the Union Government, which had decided to postpone Legislation until the next session.

Repressive Policy in Burma.

Replying to Mr. Swan, Mr. Montagu stated that he had received at telegram from the Burmese Association protesting against the new policy of repression in Burma. Telegram did not state the Acts against which protest was lodged.

Reserved Department Grants in Bengal.

Replying to Sir Francis Lowe, with regard to the Bengal Council reducing grants to reserved departments, Mr. Montagu referred to his replies in the House of Commons on March 3rd. He emphasised that the Governor was completely empowered to deal with the matter. The Governor was assured of Mr. Montagu's full support in exercise of his discretion and the use of powers conferred on him by Parliament. He understood that the Governor was exercising his power to restore the grants. Mr. Montagu promised to give the House any information required, but he deprecated House of Commons appearing desirous to interfere with the discretion of the Governor.

Colonel F. Johnson.

Colonel Wedgwood asked whether Colonel Frank Johnson, who was said to have been censured in connection with exercise of Martial Law in the Punjab, had been granted concession in India.

Mr. Montagu replied that he had ascertained that Colonel Johnson had not received a concession in Baluchistan or Assam. He had not yet heard with regard to the Punjab and Burma.

Exchange.

Replying to Sir Frederick Hall, Mr. Montagu stated that he was about to address the Government of India with regard to the question of remedying the situation under which the rupee rate of pay for British Service Officers in India was less than Home rates, and that allowances were converted at the current rate of exchange. When the views of the Government of India had been received the question would be dealt with as expeditiously as possible.

The Napier Park.

Mr. Walter Forest affirmed that the Madras Corporation against a general protest, had given twenty-two acres of a public park for a theatre.

Mr. Montagu replied that he had not heard of the matter, which was within the discretion of the Government of Madras.

LONDON, April 14.

BERLIN.—Von Mueller has not been killed but is present delivering lectures on his war experiences.

meeting at Downing Street, whilst the Triple Alliance is in almost continuous session at *Unity House*.

Frequent Conferences.

To-morrow's conferences include the Labour Party's executive and the Parliamentary Committee in the House of Commons, also the General Workers' Federation. The latter represents a million and a half workers.

A vast number of workers are idle, subsisting upon Union Funds and Government doles.

Disastrous Effects on Industry.

The Federation of Iron and Steel Manufacturers announces that the trade depression has reduced the number of their furnaces in full blast from 300 to 109. Coal stoppage has further reduced the number to 30, which will be damped by the end of the week.—*Daily Express*.

(Associated Press).

Effect on Shipping.

CALCUTTA, April 15.

It is understood that Messrs. Scroggie Brothers, Mill Stores Importers of Calcutta, have received the following telegram from their Dundee House with regard to the possibility of shipping:—Railwaymen on strike. Miners on strike. Every indication of suspension of shipments.

Non-Co-operation.

An Appeal to Students.

Reject Education of Slavish Mentality.

(ASSOCIATED PRESS)

LUCKNOW, April 14. Maulana Fakhir lectured a gathering of over five thousand men last evening on Rifa'i-Ah ground under the chairmanship of Hakim Abdul Kawi on the present situation created by non-co-operation. He said that it was better for the boys to remain uneducated instead of receiving education of slavish mentality. He could find no example in ancient history of the east where educational contributions were ever asked for. In those days students used to receive education sitting on mats in open air, whilst in the present day a lot of capital was lavishly wasted. In this country justice was being sold to people to devote certain amount towards court fees besides many other contributions which the officials claim in other ways whereas in other countries they had never heard that justice was sold in this way. Maulana Fakhir was followed by several other speakers. The meeting lasted till late at night.

National Medical Institute.

CALCUTTA, April 15. This evening Mr. C. R. Das opened at Willington Square a National Medical Institute. The total number of applications received amounted to 1722 of which only 333 have been entertained. Sir Asutosh Chaudhuri said that he was glad that such an institution had at last been opened.

Satyagraha in Mulshipet.

POONA, April 14. The proposed commencement of Satyagraha in Mulshi on the 16th instant is creating a great stir in the city. Batches of sympathisers pledging themselves to nonviolence are preceding to Mulshi every day. A Satyagraha Mandap has been pitched on the other side of the river at Mulshi and arrangements are made for the boarding and lodging for the Satyagrahis. It is expected that many people from Poona will go there for Sree Ramanavami on the 16th to help the Satyagrahis.

Satyagraha in Mulshpet.

POONA, April 15. Dr. Phatak, Secretary, Satyagraha of Mandal, Poona has wired to the Viceroy and the Governor of Bombay as follows:—Feeling helpless and driven to desperation by the proposed acquisition of India in 54 villages in Mulshi Jute Poona district, for the construction of a tank by the Tata Hydro Electric Company the poor peasants have decided to practise Satyagraha on strictly nonviolent lines from the 16th of April. We think it desirable that His Excellency should with a view to meet the ends of justice, equity and good conscience, intercede to stop the work to save the peasants from deprivation of their lands and the consequent devastation of their homes and hearths by their submergence under water. It is expected that about one to two thousand Mavalas would assemble at Mulshi to-morrow in the Satyagraha camp.

(Reuter.)

India To-day.

"Peace with Honour."

LONDON, April 13. In an article in the *Westminster Gazette* entitled "India" Colonel Wedgwood hails Lord Reading's arrival in India. He expresses the opinion that instead of one rather lonely Mr. Montague trying to pilot India to safety, there are now two statesmen of one mind working in complete accord. He declares that Mr. Gandhi may be justified in saying that Non-Co-operation has served its purpose. Mr. Gandhi would not reject peace with honour. Colonel Wedgwood suggests revision of the rules and regulations in a liberal spirit. He suggests cancellation of the Greek debt in return for the restoration to the Moslems of Thrace and Asia Minor. He urges that a chance of reconciling the two races in India, who wish to be friends, must immediately be explored utilised fully.

Cardinal Mannix.

Interview with the Pope.

LONDON, April 14. The Pope in bidding farewell to Cardinal Mannix in a private audience discussed lengthily the position of the Church in Australia, sending his Apostolic blessings to Melbourne and Ballarat. Cardinal Mannix who afterwards left for Paris and who will visit the battlefields and the Australian cemeteries, refused to discuss the possibility of a Papal pronouncement condemning Sinn Féin, suggesting that such expectation is mainly due to British propaganda.—*Daily Express*.

Turkey and Italy

Important Agreement.

LONDON, April 13. PARIS:—The *Temps* publishes a summary of the Turco-Italian Agreement, which was concluded between Count Sforza and Bekir Sami Bey in London. The Agreement provides for mutual economic collaboration with right of priority for economic concessions granted by the State in specified zones and also in the mining districts of Heraclea. The Italian Government undertakes to support the Turkish demands with regard to the revision of the Peace Treaty and particularly in connection with the restitution of Smyrna and Thrace to Turkey.

Turkish Treaty with Japan.

LONDON, April 13. Mr. Sadarsuchi Uchida, formerly Japanese Minister in Stockholm, has left Marseilles for Constantinople to become the first Japanese Ambassador to Turkey. It is reported that Japan intends to conclude a commercial treaty with the Turkish Government.

Mr. V. S. Sastry.

Deccan Sabha s Entertainment.

Speech by Sir H. Wadiya.

(ASSOCIATED PRESS.)

POONA CITY, April 16. Speech by Sir H. Wadiya. The Hon'ble Mr. Sastry, India's representative on the Imperial Conference and the Vice-President of the Deccan Sabha was entertained to dinner last night in the Sabha rooms under the auspices of Sabha the Deccan Liberal Party and the Deccan Liberal Club. Sir Hormusjee Wadiya, president of the Sabha presided about a hundred covers were laid and those present on the occasion included the Hon'ble Mr. Paranjpye, Sir Mahadev Chubal, Rao Bahadur Khoper, Professors Kale, Kanitkar, Joag Naik, Patwardhan, Dr. Ranada Messrs Shikhar, Joshi, and Zacharas. Messrs. N. M. Joshi, N. H. Dravid, M. R. Cupia, Rao Bahadur Kale, M. Sahib Vichori, Principals Bhate and Apts, Mr. Kamat, Rao Bahadur Chitule, Messrs. H. K. Patwardhan, Pradhan, Bole, Ramanbha Thoparao and Nilkanth were among those who had written expressing inability to attend.

Sir Hormusjee Wadiya paid a high and glowing tribute to Mr. Sastry. Referring to the recent attack of Mr. Lajpat Rai on the Moderates he said.—But the Lalaji is not for some of us a new acquaintance. I have known him long. He has since advanced in years and experience and knowledge of the world but he remains still as he was then devoured by an inordinate passion to make a great noise. When I read his diatribe I was disposed to feel as the old Scotsman felt when the partner of his life gave him an extra dose of her habitual temper "It pleases her, but it does not hurt me". Continuing the President said Lala Lajpat Rai proceeded to charge us all, who are moderates, with standing between our country and freedom. "License they mean when they cry liberty". This was Milton's reply to the extremists of his day. We can say with equal conviction and equal truth that when Lalaji and his friends spoke of freedom they only mean anarchy and we admit the charge and are proud to admit it. The moderates are standing between India and anarchy. Sir Hormusji then briefly touched on the subjects that were to come up before the Imperial Conference, among which he said one was to be the problem of colonial Indians. While our non-co-operationist friends left them to their fate, the Moderates would stand by them as they had done till now and Mr. Sastry could be felt sure, take up their case at the Imperial Conference. On the question of the constitutional relations of the dominions with the mother country, Sir Hormusjee invited Mr. Sastry to make it unmistakably clear that the dominions must remain as hitherto daughters in their fathers house, but mistresses in their own. He continued we are willing to remain under British rule with every hope and all trust in the sense of justice of the British people but India can ever submit to the dominions claiming or being allowed a voice or part in British rule over India so long as India had not attained 'complete self Government and does not stand on a footing of equal partnership with the dominion within the empire and so long as the Colonials entertain and enforce a spirit against India which India has so much right and reason to resent and to denounce. Otherwise the result will not be the strengthening of the empire, but a source of weakness and even of danger.

Lord Reading.

Arrival at Lahore.

LAHORE, April 15. His Excellency the Viceroy arrived at Lahore this morning at 8 a. m. and His Excellency was met at Lahore railway station by the Governor and staff, General Officer commanding Lahore District, Commissioner of Lahore division, Chief Secretary to the Government, Punjab, Agent, N. W. Rly. and Deputy Commissioner, Lahore. A guard of honour of North Western Railway Regiment with band was drawn on the platform. As His Excellency alighted from his carriage the N. W. Railway Regiment presented arms and the band struck up the national anthem. A royal salute of 31 guns was fired from the fort. After being introduced to the gentlemen present by the Governor the Viceroy inspected the guard of honour and then proceeded to the station entrance. A guard of honour of the 103rd Maharatta Light Infantry with band was drawn up in the station yard opposite the main entrance who received the Viceroy with a royal salute as he reached the entrance. After inspecting the guard of honour His Excellency proceeded by motor car to Government House and Empress Road. Egerton Road and the Mall, the route through which His Excellency passed, was lined with troops and was decorated with flags and bunting. At places crowds had gathered to have a look at the new Viceroy and they cheered His Excellency as his car passed. His Excellency reached the Government House at about 8-30 where judges of the High Court, leading civil and military officers and members of the Executive Council and Ministers and others were waiting to meet the Viceroy. Guards of Honour of Lancashire Fusiliers and the Punjab Volunteers Rifles with bands were drawn up on both sides of the western entrance of the Government House, who presented arms as His Excellency alighted from his motor car and the band played national anthem. After inspecting the guards of honour His Excellency the Viceroy was introduced to the Chief Justice, Members of the Executive Council and Ministers of the Punjab Government, President of the Punjab Legislative Council, Judges of High Court, Bishop of Lahore, Punjab representatives of the Legislative Assembly and the council of state resident in Lahore, Secretaries to Punjab Government, General Officers Commanding Lahore Brigade area, Provincial durbars, and some other civil and military officers. Members of the Punjab Legislative Council and Municipal Commissioners of Lahore were also introduced to the Viceroy. His Excellency the Viceroy who looked quite fresh and cheerful shook hands with all the gentlemen who were introduced and waived his hat several times before he took his leave.

The Members of the Punjab Chief Association are giving a garden party this evening at Shalimar Gardens to meet His Excellency the Viceroy.

America and Peace.

Knox Resolution Introduced.

(REUTER'S.)

LONDON, April 13. WASHINGTON.—In the Senate Mr. Knox introduced the Peace resolution. It contains a clause reserving American rights under the Treaty of Versailles. The resolution was referred to the Senate Foreign Relations Committee.

Tennis Competition.

Shimidzu not Available.

LONDON, April 14. It is understood that Shimidzu has cabled from Calcutta that he is unable to represent Japan in the Davies Cup ties this year. Further efforts are being made through the National Tennis Club of Japan to obtain permission for him to participate in Japan's debut in International Tennis. Tilden, the World's Champion, is of opinion that Japan will be challengers if Shimidzu plays.

Indian Trade Unions.

LAHORE, April 14. Mr. Chaman Lal the Secretary of the Trade Union Congress sends the following telegram from Murree. "Cable received by me from the workers Welfare League, London, stating Joint Deputation British workers and League representative saw Montagu and obtained satisfactory reply regarding protection Indian Trade Unions and Unions against legal action as in recent Madras case."

White Australian Policy.

LONDON, April 14. Melbourne. During discussion in House of Representatives of Hughes speech on the subject of the conference of Dominion Prime Ministers in June, Tudor who approved of speech declared that they would not consent to any interference in White Australian Policy of which ninety nine per cent of Australians approved. Hughes interjected that he had only asked for approval of renewal of Anglo-Japanese treaty and anything subversive of White Australia would be turned down. Tudor continuing, declined to give Hughes free hand to agree to British foreign policy which might involve Australia in war without consultation.

Greeks Victory.

LONDON, April 14. Athens message states that according to Greek reports from Smyrna thirty thousand Turks attacked Greeks on Afium Karahissar front and attack was completely shattered. Greeks captured six thousand prisoners, five guns and twelve machine guns.

LONDON, April 13. A New York message states that substantial reductions are announced in the Steel Corporation's products.

LONDON, April 14. Replying to Christopher Lowther in House of Commons, Lloyd George stated that Government was in consultation with Allies concerning American note with regard to Yap. Lowther suggested that attitude of United States that America was not bound by Treaty of Versailles nullified whole treaty. Replying to further question, Premier emphasised that it was subject for friendly discussion between United States and Allies. He strongly depreciated discussion in Parliament which might lead to any misunderstanding between Britain and America.

Restriction of Armament.

U. S. Naval Construction.

LONDON, April 13. A Washington message states that Mr. Borah to-day, introduced into the Senate a resolution authorising the President to open negotiations with Britain and Japan with regard to reduction of Naval construction.

Education in England.

A Most Liberal System.

LONDON, April 13. In the House of Commons, introducing the education estimates of £51 million, compared with 46 million last year, Mr. Fisher pointed out that the number of scholars in secondary schools had increased fifty per cent. during the last four years. He declared that Great Britain's educational system was now one of the most liberal in the world.

Cotton Trade.

Outlook Hopeful.

LONDON, April 13. Speeches at a meeting of Lancashire Members of Parliament, to-day, indicated that the outlook of the cotton trade was so hopeful that it would not be necessary to proceed with unemployment schemes which have recently been drawn up.

(Associated Press.)

NEWS IN BRIEF.

Mr. Gandhi, Ali Brothers, Mr. Das and 'Lala Lajpat Rai are expected to visit Allahabad at the beginning of the next month, when the proposed District Conference will also be held.

There has been a marked decrease in mortality from cholera in Calcutta during the week ended the 9th instant. Eighty deaths were recorded from cholera against 138 and 101 respectively in the two preceding weeks.

“ఆరోగ్య సంపన్న మగు జీవనము”

అని మా కారాదారులలో నొక ట్టు వ్యాపియైనాడు:

“క్లెన్సెర్ వెజ్” అని దానిని ఉపయోగించుటచే నశలవిధ వ్యాధులు, పొట్టు, పొడవైన మైన తామర మొదలగు వ్యాధులు వరకు నయమగును అని ప్రకటించెడిది. తరీక్షించుచుండి, జను మొందినది.

Collingwood & Co., Chemists, mount Road, Madras.

ఇప్పుడే వచ్చినవి.

(2800)

ఉన్ని శాలువలు: కాన్ఫూర్, అగ్ని దేవి, కాశ్మీరము శాలువలు ధర 1-టికి రు 8కిలు అంతకంటె అధికము.

ఉన్ని మఫ్లర్లు: వివిధమాదిరీలు, రంగులు గలవి. ధర 1-టికి రు 3-4-0 అంత కంటె అధికము.

వాయిల్స్ అండు మస్లిన్స్: పలువిధ అందమైన మాదిరీలు, రంగులు గలవి. బాకెట్లకు, రవికలకు ఉపయోగమైనవి.

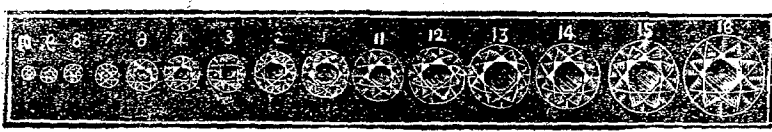
(దరఖాస్తు పంపిన సాంపిల్ పంపబడును.)

చల్లారాం గైయాకాచందుగారు

గుణమునకు, ధరకు 30 సంవత్సరములకు వైగానే ప్రఖ్యాతిగడించినది.

నెం 9, 10, 11 రటన్ బజార్ రోడ్, జార్జిటౌను, మదరాసు.

రాష్ట్ర కల్యాణ రగు సలము

అన్ని కల్యాణము ఉపయోగము వైగానే కాల్గియున్నా ఇమిటేషన్, కెంపులు, నీలములు, తెలుపు, వచ్చు (పరిశ్రామిన్ని) ఉపయోగమును మిగిలించుటకు, వట్టులన్నియు, మా కారాదారుల కందరక్షకు వట్టుగా తెలిసి యున్నను, క్రొత్తవారు ప్రత్యేకమున కొద్ది ఆర్డరు యిచ్చి రప్పించిన, వైగాను మేలుపడును. తెలుగు వాటిలో కొరవబాటి యివాహరము, వరకులు నాకెటిగాడు కందరక్షకు.

జి గోపాలస్వామిశెట్టి, 783, ధర్మరాజులగుడివిధి, వరంగిమలై P. O. Saint Thomas Mount.

ఇప్పుడే వెలువడినది. ఇప్పటికే చాల ప్రతులు ఖర్చు పడినవి.

తెలకుగారి జీవితము సంపూర్ణ పన్యాసములు

త్వరపడుడు. త్వరావ్యము సంపాదించుడు.

(మరణాశ్రీ అంధకరతాదీకులను అని కాశీనాథుని వాగ్దేవరావు పంతులుగారు దీని నెంతయో ప్రకటించుచు వ్యాసిన దివ్యుడు (వస్తావ కలదు) ఇందు మత, రాజకీయ, సాంఘిక పారిశ్రామికాది విద్యాది విషయముల గూర్చిన యువన్యాసములు 40 కలవు. చక్కని జీవితచారిత్ర గలవి. వల్లెకూటుములలోను, గ్రామ చావల్లలోను ప్రజా సమూహమునకు చదివి వినిపించ దగినది. అక్షరజ్ఞానమున్న ప్రతివానికిన్ని విషయము చక్కగ బోధ నడును. 420 పుటల గ్రంథము. ఈ యువన్యాసములను ధరించిన తెలుగు మహనీయుని జీవితసారమే వలె అతని తారకము. మూనికొండ సత్యవాచామూర్తిశాస్త్రి బి.వి గారిచే రసవంతముగ వ్రాయబడినది. వెల రాపరు బైందు రు. 2-0-0, అట్టబైందు 2-4-0. పోస్టేజీ వేలు. నలయువారు:- ఆంధ్రప్రదేశ్ కారాదారులము, 7, తంబుశెట్టివిధి మద్రాసు.

ఆంధ్ర ప్రతిక - సంవత్సరాది సంచికలు

ఇది ఆంధ్ర ప్రతిక తరపున ప్రతి ఉగాదిని వెలువడును.

ఇదివరకు 11 సంచికలు ముద్రించబడి, ఆంధ్ర ప్రతికమును అలంకరించుచున్నది. వీనిందు భారతదేశములోని అనేక ప్రముఖుల చరిత్రములు ఇతరులములలోను, ముద్రసిద్ధ వేదాలములు, శిల్పములు దలగువాటిని చిత్రములతో నహి తెలుపుచుండును. ముఖ్యముగా ప్రఖ్యాత ఆంధ్రనామాలచే వ్రాయబడి, ఆంధ్రోద్యమతత్వమును తెలుపును. 1916-17-18 వ సంవత్సరములలో జరిగిన విరోహసమయము చరిత్రము యుద్ధవిషయ ఇతరులములలో వివరము గా ముద్రించబడియున్నది. మరలను దేశమునకు తోడయోగవతు అనేక విషయములు వీటిములముగా తెలుసుకోవచ్చును. ప్రతి సంచికయందును ఆయా సంవత్సరమునకు ప్రజాము తెలుగుపంచాంగమును గలిగియున్నది. ఆంధ్రప్రతిక చందాదారులకు సంభుతము. కొద్దితెలుగుల ఇవ్వబడును. ఇతరులకు సంచిక 1-3 ఒకరూపాయ, ఒక పేదపూ సంచికలన్నియు మొత్తముగా కొనువారికి తెలసరముగా ఇచ్చెదము. మేనేజరు, ఆంధ్ర ప్రతిక, స్వాభావు నెం. 212, మదరాసు.

అమెరికను వ్రెసి డెంటు సంధిసూత్రములు.

వాషింగటన్, ఏప్రిల్ 12:- కాంగ్రెసు తీర్మానము నకు సంబంధించి సంధిసూత్రములను వ్రెసి డెంటు అంగీకరించ దమని ప్రకటించుచు కాంగ్రెసుకు కురుకొని. వావావాతి సమితివారు నూచించిన సైనికవ్యూలులకు అమెరికానా రెంటియూత్రము అంగీకరించబారనియు, వావావాతిసమితిని మొదల అంగీకరించుట లేదనియు తెలియజేసెను. సంధివర కుంతో వావావాతిసమితివారు తోక్తము కలగజేసికొనుట చే ఏవని ప్రోత్సేషుతో వావావాతిసమితి నియమించబడె నో అయిదేము పొడవైనది. ప్రత్యేకముగ సంధి తేది కొనకలయు నని కాంగ్రెసులో తీర్మానించబడినంతయు తాన యుద్ధమున స్వార్థత్యాగముతో కనిదేసినవారిని విడనాడివార మని తలచరాదు. మేముగూడ వారిలో పొల్లనివారము. వ్యూహమైకాంతిని తెలకొల్పటకు విరోహిదంతయు ప్రయత్నించుచున్నది. కాన అక్రమత్వములకు మనము అడ్డమి మిడరాదు. వ్యూహ మైకాంతి వ్యూహ తేది తేది రా ను ను రా ను పట్ట కల యును. ఇది కర క తు దే ఆ మెరి కము వ్యూహమున సప్తపాదమును గూర్చియు యుద్ధ త్యాగము గూర్చియు తమ యభిప్రాయమును తెలియజేసి యుండిరి. సంధి తేదిరని కాంగ్రెసు చేసిన తీర్మానము అంగీ కరించుచు వాటింగు గాట్టు నుడిసిరి:- ఇదివరకు జేయబడిన యీర్మానములు మేము ఉపేక్షజేసి యూరదండబాటుము. ప్రస్తుతమున్న సంధి వర కు అ ప్రకారము చేయబడిన సరియగులాభములను నిక్కమున జేయు టుత్తరు యు. అనుబంధమును వసులను జేయకుండ వరులని నియమించబయును. మరల ఏర్పాటుజేయుటయందును, తూర్పుతే స్థితిని కలగజేయుటయందును తమవని మరచుటకు నీలులే దనిరి. వావావాతిసమితివారిలో ప్రోత్సేషయదబాటు. తమ నాక్కులను స్థిరపరచుకొనుటలో ముఖ్యముగ ఏర్పాటులను ఒడంబడిక ప్రకారము సంబంధమును కలగజేసికొని ప్రారం భించవచ్చును. వాక్కుగారు తమ సంధి తీర్మానమును ఒకతరెండు రోజులలో ప్రవేశ పెట్టుదురనియు వారిలో బాటి ఇకముందెన్న దైవభావంతికాంతికి ధంకముకల్గి యున్నైర్పాటునావ ఇటీవల యుద్ధములో చేసినటుల సహాయమునర్పణల రని మాడ తీర్మానమునకు తేర్చుదని కాంగ్రెసులో తేల్చిరని వావావాతి అనుచున్నాడు.

తురుష్కులకు లోద్దుడు

లండన్, ఏప్రిల్ 14:- రష్యన్ సెడ్డితర్దుగారికి కాదున్న సభలో ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఘోషణగా కట్టు చెప్పిరి. కేతుతిత్తు పానుగారి సైన్యముల నోడించుటలో గ్రీకు లకు లోద్దుడు నమిత్తు ఈజిప్టునండి ముందుగుండు సాను గ్రుంబు గాని, సైన్యములనుగాని ప్రభుత్వమువారు కుంపింకి రని చెప్పిమాట యబద్ధము.

గనులవనివారికోవము.

లండన్, ఏప్రిల్ 18:- వివిధమండలములండి వచ్చు యన్న రిపోర్టులనుబట్టి ఇంగ్లండులోని గనులవనివారికోవము చాలపెచ్చిపోవుచున్నది. భారంబును బండ్లకొద్ద వరకుల చాలనికేవముగనున్నది. ఎడింబరోదండియభ్య నుండి కేరి నులందరి సిగ్గులుచనివారిని తమకెట్టి 2000 మంది గనుల వనివారు వనివనిమయెదల వారిని చంపెద మని బెడంబించి. అందులకు పనివాచివేయుటకంటె వారికి గతంతరము లేక పోయెను. వారి నెంబునే మరకొంతమంది పనివారిని పెట్టి వని ఆగిపోకుండ అధికారు లేర్పాటుచేసిరి. ఏమిట కట్టువాము సామానులంద్ల పాటి వాటిని దోచుకొనసాగిరి. కాని పోలీసు వారు వివరము వారిని తేమిరి. ప్రైవువైరు, సానుకేష్టులకు సహాయము అనుకున్నభావము ప్రబలెను. సానుకేష్టుల కొన్ని గనులయొద్ద సైన్యమును పోలీసుల నుడు కావలికాయె యున్నాడు.

పూర్వము ఇండియా సైన్యములో తమ జేయుచుండిన వర ఆర్థిక చేర్చెట్టుగాడు ఫిల్లు మారాముగ నియమించబడిరి.

గ్రీకుల సహాయమును కంకించుట.

లండన్, ఏప్రిల్ 14:- కాదున్నసభలో కమాండరు కెన్సెడిగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు లాంటియు గ్రీకుల కిట్టు చెప్పిరి:- ఆగటోలియానుండి రుతున్న వాశింతవాడుల తెలియచున్న గ్రీకులకు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యక్షముగాగాని, తోడముగాగా ఎట్టి సహాయము నొనరింకలేదు.

తిలక మహారాజనాటకము

1. తొలిసారి ప్రదర్శన, 10 రూపాయలు ప్రతి టికెట్ కు (వాటాబడినది. టికెట్ 1)
2. శ్రీకృష్ణ భారతము:—మూలమునకు నా రసమందును పుష్పి. ఆదివంశము మూడు సంపుటలు (వాటాబడినది) చండిత పాత్రకు సుఖాకరమును నుండును. టికెట్ రూ. 1-3 రూ. 8-0-0.
3. కలభాషిణీ నాటకము:— కృష్ణాకర్ణ, కృష్ణాకర్ణే కాంతయ్య, చతుర్థాశ్రమ, మృతకావ్యము, నాటకములకు, ఎంతో విశేషముగా వ్యాఖ్యలు చేయబడినది. టికెట్ రూ. 0-12-0
4. మోహినీమనోహరనాటకము:— ఇందరి కథాగాయక పురుష నేమను చాప్రి చేసిన చక్కని మనోహరమును నుండును. కృష్ణాకర్ణ ప్రధానపాత్ర. టికెట్ రూ. 0-3-0.
5. ప్రహేళికా పాఖ్యానము:— ఇందు మృదుల ప్రహేళికలు, ప్రతీ యోగవేషే (మింగుడుమిడు, రతి మాయావతి ముదిరి బెడ్డి ముదిరినది) ఇతరలలో కల్పించబడినది. టికెట్ రూ. 0-12-0.

అన్ని టికెట్ల షాఫ్టేజీ కలెక్షన్లు. తులనాంధ్ర గ్రంథకర్త.

కవిరాజు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు, రాజమండ్రి.

క వాయిదాలలో గం రూపాయిలు చెల్లించి

ఒక గొప్ప యంత్రశాల యజమానులై వేశమాత సేవజేయుదు:

భారతదేశపు రాజకీయస్వాతంత్ర్యము భారతీయుల ధనమువల్ల వర్ధిల్లు మరియు రక్షణపొంది యుండును. మనకు కావలసిన వస్తువు లన్నియు యీ దేశమునందే తయారుచేసి, మన దేశపు ధనము ఇతరదేశములకు పోకుండునట్లు చేసినకాని మనకు రాజకీయస్వాతంత్ర్యము పొందకలము. ఎవరైన ప్రతిదేశపు రాజకీయస్వాతంత్ర్యమునందు ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము ధనము ముఖ్యభాగమును. ఈ ప్రామాణ్యములను క్రియారూపము దాచుటకును, మన దేశపు కృషివల్ల చక్కెర కాయారచేయు యంత్రశాలల అధికారులగు విదేశస్తులు పొందుచున్న అధికలాభమును మనసునకు పంపుకొని దేశ సేవాపరాయణులగు కొందరు “ఈస్టు బెంగాలు షుగర్ మిల్సు లిమిటెడ్” అను పేరట ఒక కంపెనీ స్థాపించిరి. ఈ కంపెనీ వట్టము ప్రకారము రిజిస్టరుచేయబడినది బెంగాలు గండలి సారవంత మగు భూమియందు చెరుగుగడల గంట గావించి నూతనసాధనములతో చక్కెర కాయారచేయుటయే యీకంపెనీ ముఖ్యద్దేశము. దేశ సేవాపరాయణుడగు మువులాన మోహితాలి గారు యీ కంపెనీ డైరెక్టర్లలో నొకరు.

ఈ కంపెనీ మూలధనము 6 అక్షలరూపాయిలు. 60 వేల వాటాలగు ఏర్పడుచున్నది. వాటా టెల 10 రూపాయిలు. బీజపాడు కూడ వాటాలు కొనుటకు వీలుండునట్లు ఇంత స్వల్పభర ఏర్పరుచబడినది. దరఖాస్తులో రెండరూపాయిలు చెల్లించవలెను; అలాటమెంటు కాగానే మూడురూపాయిలు, వెనుక రెండు వర్షాములు రూ. 2-8-0 చెల్లించవలెను.

ప్రజల సహాయము లేక ఏ పని కొనసాగదు. కావున అందరు యీ కంపెనీలో వాటాలు కొనవలెను. కొంచ మొత్తమైన వాటా ధరలు అధికముగ పెరుగును. రక్షణమే దరఖాస్తు షార్ములు ప్రాప్తియు తెప్పించుకొనుడు. ఈ కంపెనీ యజమానులై ముఖ్యముగ దేశ సేవజేయుదు. కంపెనీ వాటాలు అమ్మటకు ఇండియాదేశమునందలి అన్ని భాగములందును ఏజెంట్లు కావలెను.

ననినిజటి నూటికి 6 మొదలు వది రూపాయిల వరకు కమీషను ఏజెంట్లకు ఇవ్వబడును. ఈ డ్రిండి చిరునామోట దరఖాస్తులు పంపుకోవలెను.

The Managing Agents,
The East Bengal Sugar Mills Ltd. 55, Ezra Street, Calcutta

ఉష్ణము! అత్యుష్ణము! తపింపజేయుచున్నది!

శరీరజలము నంతయు నానాటికి నశింపజేయుచున్నది! దానికి ఏమి ప్రతిక్రియ!

భృంగామలక తైలము

వైద్యచింతామణి - పితృప్రకరణము

సుక్రసిద్ధమైనదియు, శాస్త్రీయమైనదియు మన దేశమునకు హితమైనదియు మంచి యోగ్యులచే తయారుచేయబడినదియు మొదలు, నేత్రములు, శరీరము, వీటికి చల్లరసమును కలిగించి శరీరశ్రమమును పోగొట్టునదియు మంచి సుఖమును, నిద్రను, ఇచ్చునదియు నగు ఈ తైలమును ఉపయోగించి ఈ ఉష్ణముయొక్క కార్యమును పోగొట్టుకొనుడు.

అది యెచ్చట దొరకును?

శాస్త్రీయ బోషధములను నిర్దుష్టముగ తయారు చేయు

ఆంధ్ర యుర్యేద ఫార్మసి లిమిటెడ్

19 హారిన్ రోడ్, మదరాసు

ఈ బోషధాలయమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.

టెల 4 షెన్సుల సీసా 1-కి రూ 1-0-0

1 పాసు రూ 3-0-0 మాత్రమే.

ఇంతజాల మహేంద్రశాలము

ఈ అభ్యుదయ గ్రంథములో వర్ధిల్లిన గానవి, యోగ్యుల, పాత్రాధురము, ఇంగ్లీషు ఇయ్యదములు, సుదీర్ఘాత్మము, భారత చరిత్రము, చరిత్రములు, అగ్రములు, చిన్నగ్రీకు రమా నూలు నిర్మిత విశేషములకు గలస్త. ఇంతేగాక గురుమూర్తి మోహనులయెడల, మోహనీయములు పుట్టించుట, తమములో నుండుమును, క్రితములది తమ నాయకత్వ మోహనీయముల, భూమియైన గురుమూర్తి గారిని ముందుగా వాక్యముల మోహనీయ నిర్మితములు అనేకములున్నది. ఈ గ్రంథము, చరిత్ర, అభ్యుదయముగా నేరక నేరములను వ్యాకర్ణి యిచ్చుచున్నది. తీరికల పుష్పి నూలు. (2118-2222) 6 రోజు. ఇంతవరకు వాచించు, నింగ్లీషు, నింగ్లీషు తల్లి.

మదనకామేశ్వరలేఖ్యము

యది విక్రి. తి నీకృష్ణుని, భాతుని, జలమును, కలిగించుటలో శ్రేష్ఠము నున్నది. మేళము, అభ్యుదయము, ని కాక్, గుర్తవ్వము, అతిమాత్రము, మొదలను వాటిని మోహనీ చరిత్రకాంతిని, వీర్యములయ్యును, కామములను, యాతన సంకోచమును, సంరాము కలిగించును, 2 దర్శిలు చాటును 20 రూ. దర్శి 1-4-0 పి. పి. 0-6-0. కామేశ్వరలేఖ్యము ములభ్యమును పొగొట్టును. 1-3 టెల 10 పి.పి. అర్థి. పి. పి. 1. అందుకంపెనీ, అమలర్యేదనమునకు. (2278) పెరిదేసి, పెర్నూరు లెన్, (Vie) పింగ్ల.

శ్రీ బాలగంగాధర తిలకగారి

(547) సెక్యూరటీ కేసు (1457)

స్వరాజ్య ఉపన్యాసములు

ప్రతి 1-3 రూ. 0-14-0.

పండిత మదన మోహన మాతృవ్య

గారి జీవితము, పంజాబు ఆల్బర్తి

ప్రతి 1-3 రూ. 0-8-0.

బావిల్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ కన్స్టే, 293, ఎస్టేబ్లీష్, ఇన్స్ట్రు. ఈ. తంరి ఆగ్రెమెన్టు:—వావిల్ల, మదరాసు.

నమస్కరము

బంగారు, వెండి, రత్నములు

నగలును ఇతర వస్తువులును

కావలసిన యిచ్చిత వస్తువులకి ధైర్యము ఇవ్వబడును.

ఉమిడి-రామయ్య కెట్టి,

గురుసామి కెట్టి కంపెనీ,

25, వై నాబబాకో రోడ్డు, మదరాసు.

నగలు నాణ్యముగాను పూచీతోడను నుండునట్లు భరత తయారు చేసి విక్రయించుట తులనమును, యోగ్యుల చేసికాటిని అతిశ్రద్ధాగా ఆర్జునమీరక తయారు చేసి యిచ్చబడును. ఒకసారి ఆర్జున యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్నవారి కలన మా నమ్మకము తెలిసికొనవచ్చును.

ఇమిటేషన్ ధైయండ్సు (తెల్లరాళ్లు గల)

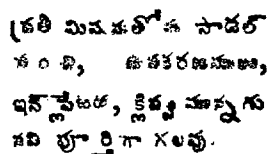
ఎంక్లో బంగారు నగలు

i. ఏడు తెల్లరాళ్లు గలవి కచ్చులు మి క్కిలి ప్రకాశమును. మూడువారు 4800 ము దింపు చేయబడినది. మాశ్యంత అర్జునమైన నీడు సందీకర్షించబడినది. ప్రతిజలయోగ్యతయైన వె ధైయో అభ్యుదయమును 2-12-0. 2-12-0. 2-12-0. ఇచ్చు ధైయో ఏడు రాళ్లుగలవి. భర 2-8-0 ముట్టగొట్టుచుంటిరాముని భర 1-8-0-12-0 కాళ్ళుగొట్టుచుంటిరాముని కలిగిరు రాము 1-8 భర 1-12-0. వట్ట బొత్తముల నట్టు నానా కైసరి. 1-8 1-12-0.

మా వట్ట నాటకములకు, కావలసిన లన్ని సామానులు. కాళ్ళగ దొరగెను. కావలసినవారికి శ్రీ బహువిధములైన కాట్లా ను పంపబడును.

విలాసము:—శ్రీ. నాదముని అందు ఫన్.

109, 164 వై నాబబారు, భద్రాగిను.

ప్రథమమున బ్రెసిక్యును తయారుచేయుటకు అరంభించి నట్టివారు చేసిన బ్రెసిక్యునే మేము ప్రస్తుతము చిక్రయించుచున్నాము. నవ్యుత్తమైన వారిచే తయారుచేయబడిన మేల్తన బ్రెసిక్యునే మేము చిక్రయించుచున్నాము. వ్రాచి నవ్యుత్తమకు మేము భాగదారులము. ప్రతివ్యక్తికంటెని యారి వద్దనుండి నీయునట్టి మేషిను అన్నియు మిక్కిలి మేల్తనదని అనుభవించెడివారు. వానికెందులకు ఇట్టి బోధన ప్రతి అనాయకును అత్యంత లాభకరము.

వీ వెల్ మొదటి లేదినండి క్రొత్తధరల ప్రకారము విక్రయించబడును.

భరమా.		భరమా.	
చి.ఎస్.ఎ. నెం 1 మాడల్ డి లూక్స్	... 875	(బ్రయింఫ్ స్పెషల్ నెం 23 ...	... 285
" " 1-ఎ మాడల్ డి లూక్స్	... 895	" " " 24 (శీటీన్)	... 285
" " 8 కెప్టెన్ రోడ్ స్టర్	... 265	కె నాచ్ పాపులర్ నెం 28 ...	... 205
" " 8-ఎ " "	... 285	" " " 29 (శీటీన్)	... 210
" " 8-సి " "	... 305	" " టూప్స్ ...	... 285
" " 8-డి " "	... 325	విట్రెక్ ...	... 205
" " 4-ఎ శీటీన్ " "	... 300	ఇన్ విక్టో రాయల్ ...	... 200
" " 8 కెప్టెన్ రోడ్ స్టర్	... 275	" " (శీటీన్) ...	... 205
" " 8-ఎ " "	... 300	" " కె నెనైల్ (బ్రయిన్)	... 195
" " 12 " టూప్స్	... 365	" " (గర్బన్) ...	... 200
" " 14-ఎ " ఆర్ బిక్	... 315	విక్టోరి స్పెషల్ ...	... 240
హంబర్ బ్లీక్ నెం 1 ...	... 375	" " ప్రాండల్స్ ...	... 225
" " " 1-ఎ ...	... 405	" " (శీటీన్) ...	... 282½
" " ప్రాండల్స్ ...	... 255	" " కె నెనైల్ (బ్రయిన్)	... 190
" " పాపులర్ ...	... 285	" " (గర్బన్) ...	... 195
" " (శీటీన్) ...	... 245	డి ఆర్-బ్లాక్ స్పెషల్ నెం 30 ...	... 440
" " ఒలింపియా ...	... 205	" " రాయల్ " ...	... 295
" " (శీటీన్) ...	... 215	డి హెప్పర్ పాపులర్ ...	... 195
డి యూనిటి ...	... 195	డి రివెల్ ...	... 215

అడిగన్ అండు కంపెని, లిమిటెడ్.,

హాంటు రోడ్, మదరాసు.

ఆయుర్వేదాభివృద్ధికి వెంటనే తొడ్పడవలెను! శక్తికొలది ఒక్క వాటానైనను కొనవలెను!!

డాక్టరు - ఆచంట లక్ష్మీనతి బి. ఏ. ఎం. బి సి. ఎమ్ గారిచే స్థాపింపబడినది

అనుమతి పొందిన మూలధనము   మూడు లక్షల రూపాయలు

వాటా (పేరు) ఒక్కంటికి రు 10 చొప్పున 30 వేల పేర్లుగా విభజించబడినది. ఇదివరకు 15 వేల పేర్లకు దరఖాస్తులు వచ్చియున్నవి. ఏబదివేల రూపాయలకు మించి వసూలైయున్నవి. వాటాదార్తకులు దేశమునకును గూడ చాల లాభము గలదు.

పచురకుతమును చూచిన వెంటనే దరఖాస్తును పంపుకొనుడు.

దరఖాస్తు ఫారములును, క్యాటలాగులును
మాజిద్ దొరకును.

సైక్రటిస్:—ఆంధ్ర ఆయుర్వేద షార్తసి, 19, హరిన్‌రోడ్, మదరాసు.

కామినీయూ ఆయిలు (రిజిస్టర్)

[illegible][illegible]

No. 2500 1-0-0 a. d. 1-1-0 0-0-0
 No. 2500 1-1-0 a. d. 1-1-0 0-0-0

NOTES:

అంశములు :-

D 126 W 126)

SECRET

భయపడ వద్దు

[illegible]

మూలము, గ్రంథాధ్యక్షులు మొదలుగువాటి కష్టములను
 నమ్మకమైన యోగి ధర్మము గలవై.
 కార్యలొనగవలె బాధింపబడి ఇతరులుగా మం చెదరకు.
 మూలము గల బాధలను వ్యాధి మంపి యోగి ధర్మము.
 బొందెదను.

Telegrams- } Rajvaid Sri Bhamandasaji Kaviraj
 Rajvaid } 152, Harrison Road.
 Calcutta. } Calcutta.

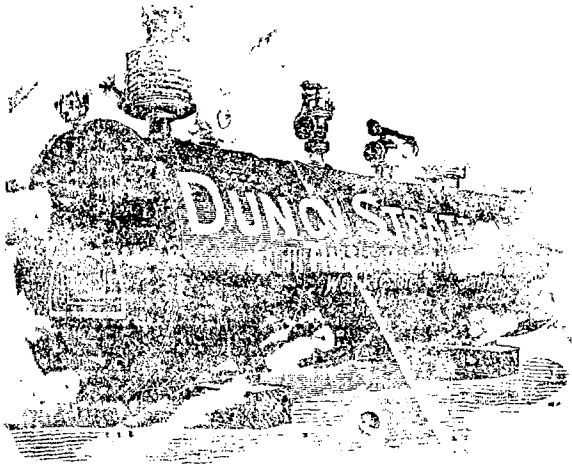

DUNCAN STRATTON & Co.

డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

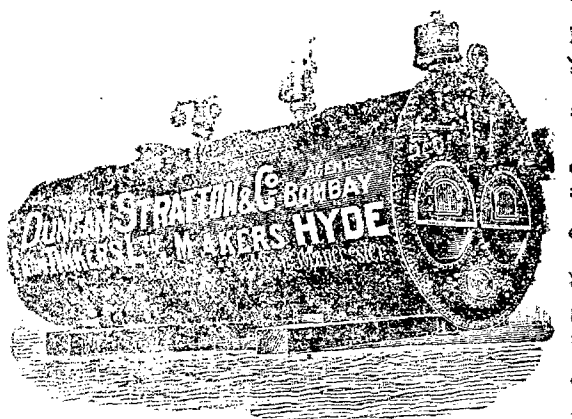
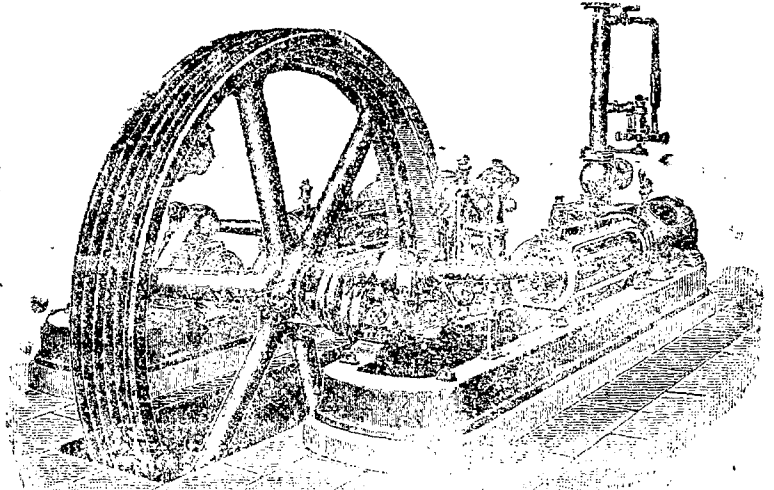
(2412)

ఎంజనీర్లు, మెషిన్ల ఇంజనీర్లు, ఏ మెరయిన్ పిడి, బొంబాయి.

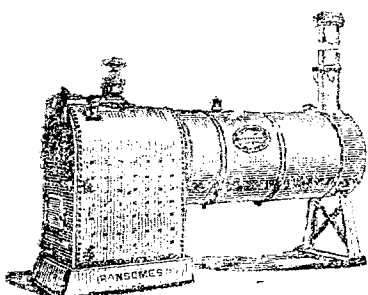
100 హార్సెల బొంబాయి.

ఈ వస్తు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
యంత్రము — డయామీటరు
అ. 4. మొదలు 6 అ. 6 అ. వరకు
వరకు ఉంటుంది.
వీలవచ్చిన ప్రకారము
80 హార్సెల మొదలు
160 హార్సెల వరకు ఉంటుంది.

మీ మాన్ ట్రేజర్ అండ్ బోయర్ బొంబాయి.
హార్సెల 20 అ. మొదలు 24 అ. వరకు ఉంటుంది.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 8 అ. వరకు ఉంటుంది. 100 హార్సెల వరకు ఉంటుంది.

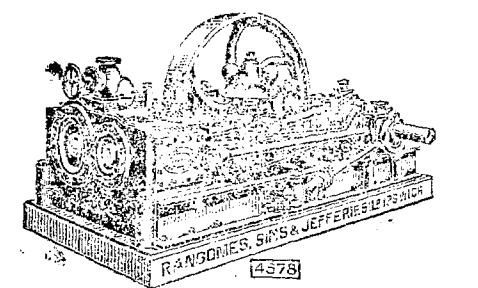
లోకో మోటివ్ బోయర్ బొంబాయి.
వీలవచ్చిన ప్రకారము 80 హార్సెల మొదలు
100 హార్సెల, 120 హార్సెల, 160 హార్సెల వరకు ఉంటుంది.

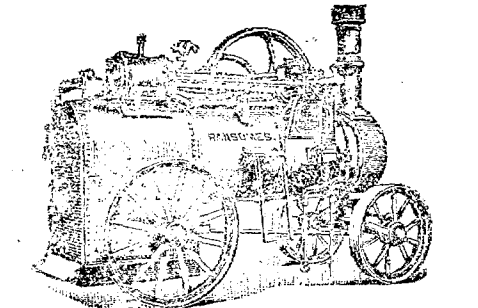
వర్టికల్ బొంబాయి.
వీలవచ్చిన ప్రకారము 80 హార్సెల మొదలు
100 హార్సెల వరకు ఉంటుంది.

ఈ క్రింద తెలుసుకొనిన వాటిని
వర్ణించి చెబుదుము.
మాన్ జిన్సింగ్ మెషిన్, బాటిఫామా
మాన్ ట్రేజింగ్ మెషిన్
మాన్ స్పిన్సింగ్ మెషిన్
మాన్ పిన్సింగ్ మెషిన్
అన్ని రకముల స్టీమ్ ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీమ్ బొంబాయిలు
లోకో మోటివ్ మిల్లింగ్ మెషిన్
మాన్ మిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డకేయి మెషిన్ ప్రామామిక
కట్టు లిఫ్టింగ్ మెషిన్ బాటి
అన్ని రకముల మెషిన్ల మెషిన్లు
కాగర్లు, కట్టకాగర్లు, కట్టకాగర్లు
కట్టకాగర్లు, కట్టకాగర్లు, కట్టకాగర్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగ్ (ప్రాప్టు) కోరములు
లేకులు, కట్టకాగర్లు కోరములు
స్టీమ్ మెషిన్లు, కట్టకాగర్లు, కట్టకాగర్లు
కాట్ టెక్ అండ్ కాట్ టెక్ లైటింగ్.
కట్టకాగర్లు అన్ని రకముల సామానులు.

నైట్ లైన్స్ కాంపౌండ్
హిందూస్థాన్ ఎంజిన్లు.
(కాన్కరెట్ మెషిన్ల పోలికలు ఉన్నవి.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఎంజిన్లు మూడే గలవు.

మోటివ్ కాంపౌండ్ ఎంజిన్లు.

పోర్ట్ ఇన్ స్టీమ్ ఎంజిన్లు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరుగలవి.
స్టీమ్ మెషిన్ 120 హార్సెల గలవి.
కాంపౌండ్ — ట్రా, లో, మెషిన్ సిలిండరు.
స్టీమ్ మెషిన్ 150 హార్సెల గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక
బెజవాడ (కృష్ణానది)లో ఉండు ఇంగ్లీషు స్టోర్స్ ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ ప్రాప్రెటరు గారైన
మాన్ వల్లి బాపనయ్య గారి కై నను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.
వర్ష, శైత్యము, కడికము, రొమ్ముకడికము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,
బెజుకులు, చిక్కిలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని చక్కెరతో కలిపి తాగు. రోజు 10-15; కడు 1-2 మా 3-12. పోట్లకు రోజు
అమృతాంజనం డిపో, } 109, ఫ్రేజిరోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబుకెట్టి పిడి, మదరాసు.

